

NOTIFICATION

No. 47/2018

Date : 7 June, 2018

Subject : Implementation of Syllabi of Various Courses / Subjects as per Semester and Credit & Grade System in the Faculty of Humanites, from the session 2018-2019 and Onwards.

It is notified for general information of all concerned that, the authorities of the University has accepted Semester, Credit & Grade System syllabi of various Courses/ Subjects of B.A. Part-II Semester-III & Semester – IV mentioned in column No.2 and which is to be implemented stagewise from the session 2018-2019 and onwards, with appendices as shown in column No.3 of the following table.

TABLE

Sr.No.	Course / Subjects	Appendices of the New Syllabi
1	2	3.

B.A.Part-II Semester – III & IV

1. English
The Syllabi prescribed for the subject Compulsory English, English Literature, Functional English & Supplymentary English which is appended herewith as **Appendix-A**
2. Marathi
The Syllabi prescribed for the subject Compulsory Marathi , Marathi Literature, which is appended herewith as **Appendix-B**
3. Hindi
The Syllabi prescribed for the subject Compulsory Hindi, Hindi Literature, & Prayojanmulak Hindi which is appended herewith as **Appendix-C**
4. Sanskrit
The Syllabi prescribed for the subject Compulsory Sanskrit & Sanskrit Literature, which is appended herewith as **Appendix-D**
5. Urdu
The Syllabi prescribed for the subject Compulsory Urdu & Urdu Literature, which is appended herewith as **Appendix-E**
6. Persian Literature
The Syllabi prescribed for the subject Persian Literature which is appended herewith as **Appendix-F**
7. Pali & Prakrit
The Syllabi prescribed for the subject Compulsory Pali & Prakrit & Pali Literature which is appended herewith as **Appendix-G**
8. Music
The Syllabi prescribed for the subject Indian Music which is appended herewith as **Appendix-H**

Sd/-
Registrar
Sant Gadge Baba Amravati University.

**SYLLABUS
PRESCRIBED FOR
B.A – PART II EXAMINATION
SEMESTER III
COMPULSORY ENGLISH**

TIME : 3 HOURS

MAX MARKS THEORY : 80 MARKS

MAX MARKS INTERNAL ASSESSTMENT : 20 MARKS

Prescribed Textbook : Blossoming Flowers by Board of Editors, Published by Orient Blackswan.

UNIT I

PROSE –

1. India's Message to the World – Swami Vivekanand
2. The Pleasure of Ignorance – Robert Lynd
3. The Happy Prince – Oscar Wilde
4. The Three Questions – Leo Tolstoy

UNIT II

POETRY –

5. Sonnet 116 – William Shakespeare
6. Dirge – James Shirley
7. Leisure – W H Davies
8. A Baby Asleep After Pain – D.H Lawrence

UNIT III

GRAMMAR :

9. Clauses :
  - ✓ Main Clause
  - ✓ Subordinate Clause (Noun Clause , Adverb Clause , Adjective Clause)
10. Types of Sentences :
  - ✓ Assertive/ Affirmative Sentences
  - ✓ Exclamatory Sentences
  - ✓ Negative Sentences
  - ✓ Interrogative Sentences
  - ✓ Simple Sentences
  - ✓ Compound Sentences
  - ✓ Complex Sentences
  - ✓ Compound Complex Sentences

UNIT IV

COMMUNICATION SKILLS :

11. Telephone Conversation
  - ✓ Answering the Telephone and Asking for Someone
  - ✓ Taking and Leaving Messages
  - ✓ Making Enquiries on the Phone
12. Interpersonal Conversation
  - ✓ Getting People's Attention and Interrupting
  - ✓ Making Requests and Responding to Them
  - ✓ Asking for Directions and Giving Directions

UNIT V

MULTIPLE CHOICE QUESTIONS

Based on prescribed text Unit I & II only

Internal Assessment :

Viva- Voce

A) Personal Interview

B) Seminar - Presentation (Based on prescribed text : Prose & Poetry)

BA Part II
Compulsory English
Semester III
SGB Amravati University, Amravati

TIME : 3 HOURS

MAX MARKS THEORY : 80 MARKS

MIN PASSING MARKS : 32 MARKS

MAX MARKS INTERNAL ASSESSMENT: 20 MARKS

MIN PASSING MARKS : 08 MARKS

Distribution of Marks

UNIT I (16 Marks)

A) **Prose** i) The students will have to answer TWO out of THREE short answer questions of 3 marks each. = 6 Marks

ii) The students will have to answer TWO out of THREE long answer questions of 5 marks each = 10 Marks

UNIT II (16 Marks)

B) **Poetry** i) The students will have to answer TWO out of THREE short answer questions of 3 marks each. = 6 Marks

ii) The students will have to answer TWO out of THREE long answer questions of 5 marks each. = 10 Marks

UNIT III (16 Marks)

C) **Grammar** : Prescribed Text Blossoming Flowers by Board of Editors & published by Orient Blackswan

i) Clauses = 06 Marks

ii) Types of Sentences = 10 Marks

UNIT IV (16 Marks)

D) **Communication Skills** :

i) Telephonic Conversation = 8 Marks

ii) Interpersonal Conversation = 08 Marks

UNIT V (16 Marks)

E) **Multiple Choice Questions (MCQ)**

Based on Unit I & II : The students will have to answer SIXTEEN out of SIXTEEN MCQ's = 16 Marks

F) **Internal Assessment**

i) **Viva- Voce = 20 Marks**

a) Personal Interview = 10Marks

b) Seminar - Presentation = 10 Marks

Note:

1. The teachers are expected to impart formal training in Grammar Composition, Making Introduction, Greeting People, Talking about Family, Describing People, Places & Animals, Expressing Feelings, Inviting, Suggesting, Accepting & Refusing, Reading & Oral Skills in the tutorial classes.

2. Internal examiner shall interview an examinee to test his or her spoken skills.

3. There shall be separate passing for theory & Internal Assessment.

SYLLABUS
PRESCRIBED FOR
B.A - PART II EXAMINATION
SEMESTER IV
COMPULSORY ENGLISH

TIME : 3 HOURS

MAX MARKS THEORY : 80 MARKS

MAX MARKS INTERNAL ASSESSTMENT : 20 MARKS

Prescribed Textbook : Blossoming Flowers by Board of Editors, Published by Orient Blackswan.

UNIT I

PROSE -

1. [Why Are Beggars Despised](#) - George Orwell
2. On the Conduct of Life (extract) - William Hazlitt
3. The Girl - O Henry
4. The Magic Shop - H. G Wells

UNIT II

POETRY -

5. [Where the mind is without fear](#) - Rabindranath Tagore
6. A Lament - P.B Shelley
7. Love in Life - Robert Browning
8. [Up - Hill](#) : Christina Rossetti

UNIT III

GRAMMAR :

9. Transformation of Sentences :

- ✓ Interchange of Affirmative & Negative Sentences
- ✓ Interchange of Assertive & Interrogative Sentences
- ✓ Interchange of Assertive & Exclamatory Sentences
- ✓ Conversion of Simple to Compound Sentences
- ✓ Conversion of Simple to Complex Sentences
- ✓ Conversion of Complex to Simple Sentences
- ✓ Conversion of Compound to Complex Sentences
- ✓ Conversion of Complex to Compound Sentences

10. Synthesis of Sentences :

Combination of two or more simple sentences into a single simple sentence / Compound Sentence / Complex Sentence.

UNIT IV

COMMUNICATION SKILLS :

11. Interpersonal Conversation

- ✓ Congratulating and Responding to Congratulations
- ✓ Paying Compliments, Showing Appreciation, Offering Encouragement and Responding
- ✓ Asking for , Giving and Refusing Permission

12. Casual Conversation

- ✓ Talking about the Weather
- ✓ Describing Daily Routines
- ✓ Talking about Current Activities

UNIT V

MULTIPLE CHOICE QUESTIONS

Based on prescribed text Unit I & II only

Internal Assessment :

Viva- Voce

A) Personal Interview

B) Seminar - Presentation (Based on prescribed text : Prose & Poetry

**BA Part II
Compulsory English
Semester IV**

SGB Amravati University, Amravati

TIME : 3 HOURS

MAX MARKS THEORY : 80 MARKS

MIN PASSING MARKS : 32 MARKS

MAX MARKS INTERNAL ASSESSMENT: 20 MARKS

MIN PASSING MARKS : 08 MARKS

Distribution of Marks

UNIT I (16 Marks)

A) **Prose** i) The students will have to answer TWO out of THREE short answer questions of 3 marks each. = 6 Marks

ii) The students will have to answer TWO out of THREE long answer questions of 5 marks each = 10 Marks

UNIT II (16 Marks)

B) **Poetry** i) The students will have to answer TWO out of THREE short answer questions of 3 marks each. = 6 Marks

ii) The students will have to answer TWO out of THREE long answer questions of 5 marks each. = 10 Marks

UNIT III (16 Marks)

C) **Grammar** : Prescribed Text Blossoming Flowers by Board of Editors & published by Orient Blackswan

i) Transformation of Sentences= 8 Marks

ii) Synthesis of Sentences = 8 Marks

UNIT IV (16 Marks)

D) Communication Skills :

- i) Interpersonal Conversation = 8 Marks
- ii) Casual Conversation = 08 Marks

UNIT V (16 Marks)

E) Multiple Choice Questions (MCQ)

Based on Unit I & II : The students will have to answer SIXTEEN out of SIXTEEN MCQ's = 16 Marks

F) Internal Assessment

i) Viva- Voce = 20 Marks

- a) Personal Interview = 10Marks
- b) Seminar - Presentation = 10 Marks

Note:

1. The teachers are expected to impart formal training in Grammar Composition, Making Introduction, Greeting People, Talking about Family, Describing People, Places & Animals, Expressing Feelings, Inviting, Suggesting, Accepting & Refusing, Reading & Oral Skills in the tutorial classes.
2. Internal examiner shall interview an examinee to test his or her spoken skills.
3. There shall be separate passing for theory & Internal Assessment.

*****

**SYLLABUS
PRESCRIBED FOR
B.A PART II EXAMINATION
SEMESTER III
ENGLISH LITERATURE
UNIT I**

Text Prescribed : A Background to the study of English Literature by B.Prasad.

Chapters Prescribed :

- Chapter II - The Novel
- Chapter III - The Short Story
- Chapter IV - Biography and Autobiography

UNIT II

**Prescribed Textbook : Unheard Melodies by Board of Editors, Published by Orient Blackswan
POETRY :**

The following poems are prescribed

1. Palanquin Bearers - Sarojini Naidu
2. Between These Lines - S Joseph
3. The Epileptic - Keki N Daruwalla
4. A Walk by Moonlight - Henry Derozio
5. Endless Time - Rabindranath Tagore

UNIT III

Prescribed Textbook : Unheard Melodies by Board of Editors, Published by Orient Blackswan

A)Introduction to Literary Terms - I

Following Literary Terms are prescribed

1. Point of View
2. Anticlimax
3. Climax
4. Binary Opposition
5. Euphemism
6. Subaltern
7. Oxymoron
8. Picaresque Narrative
9. Epistolary Novel
10. Bildungsroman
11. Ekphrastic Poem
12. Stream of Consciousness Narrative
13. Metafiction
14. Objective Correlative
15. Platonic Love
16. Anti-Hero

B)Introduction to Literary Theories - I

Following Literary Theories are prescribed

1. Archetypal Criticism
2. Russian Formalism
3. Structuralism
4. Narratology

UNIT IV

Prescribed Textbook : Unheard Melodies by Board of Editors, Published by Orient Blackswan

SHORT STORIES :

Following Short Stories are prescribed

1. A Cup of Tea - Katherine Mansfield
2. The Bird Comes to Yellow Sky - Stephen Crane
3. A Job Well Done - Ruskin Bond
4. The Antidote - R.K Narayan

UNIT V

MULTIPLE CHOICE QUESTIONS

Based on Unit II, III & IV.

BA Part II
English Literature
Semester III
SGB Amravati University, Amravati

TIME : 3 HOURS

MAX MARKS THEORY : 80 MARKS

MIN PASSING MARKS : 32 MARKS

MAX MARKS INTERNAL ASSESSMENT: 20 MARKS

MIN PASSING MARKS : 08 MARKS

Distribution of Marks

UNIT I (16 Marks)

Unit I : A Background to the study of English Literature

- i) The students will have to answer TWO out of FOUR long answer questions
(Each carries EIGHT marks) = 16 Marks

UNIT II (16 Marks)

Unit II : Poetry

- i) The students will have to answer ONE out of THREE long answer questions of 8 marks = 8 Marks
ii) The students will have to attempt TWO out of FOUR passages for explanation with reference to the context
(Each carries FOUR marks) = 8 Marks

UNIT III (16 Marks)

Unit III :

A) Introduction to Literary Terms

The students will have to answer TWO out of FOUR Literary Terms
(Each carries FOUR marks) = 8 Marks

B) Introduction to Literary Theory

The students will have to answer ONE out of TWO Literary Theories = 8 Marks

UNIT IV (16 Marks)

Unit IV : SHORT STORIES

The students will have to answer TWO out of THREE long answer questions.
(Each carries EIGHT marks) = 16 Marks

UNIT V (16 Marks)

Unit V : Multiple Choice Questions (MCQ)

The students will have to answer SIXTEEN MCQ's
(Each carries ONE mark) = 16 Marks

Internal Assessment

i) Viva- Voce = 10 Marks

ii) Assignments (Assignments based on prescribed syllabus) = 10 Marks

SYLLABUS
PRESCRIBED FOR
B.A PART II EXAMINATION
SEMESTER IV
ENGLISH LITERATURE
UNIT I

Text Prescribed : A Background to the study of English Literature by B.Prasad.

Chapters Prescribed :

Chapter I - The Essay

Chapter V - Criticism

Chapter VI - Style

UNIT II

Prescribed Textbook : Unheard Melodies by Board of Editors, Published by Orient Blackswan

POETRY :

The following poems are prescribed

1. Sonnet - Alice Dunbar-Nelson
2. A Noiseless Patient Spider - Walt Whitman
3. Brahma - Ralph Waldo Emerson
4. Art - Herman Melville
5. The Lonely House - Emily Dickinson

UNIT III

Prescribed Textbook : Unheard Melodies by Board of Editors, Published by Orient Blackswan

A) Introduction to Literary Terms - II

Following Literary Terms are prescribed

1. Humanism
2. Naturalism
3. Refrain
4. Motif
5. Fantasy
6. Aestheticism
7. Absurdism
8. Alienation Effect
9. Pantomime
10. Decorum
11. Pathetic Fallacy
12. Soliloquy
13. Round & Flat Characters
14. Hypertext
15. Blog
16. Affective Fallacy

B) Introduction to Literary Theories - II

Following Literary Theories are prescribed

1. Post- Colonialism
2. Post - Structuralism
3. Feminism
4. Psychoanalytic Criticism

UNIT IV

Prescribed Textbook : Unheard Melodies by Board of Editors, Published by Orient Blackswan

ESSAYS :

Following Essays are prescribed

1. Walking Tour - R.L Stevenson
2. The Worship of the Wealthy - GK Chesterton
3. On Revenge - Francis Bacon
4. On The Feeling of Immortality in Youth - William Hazlitt

UNIT V

MULTIPLE CHOICE QUESTIONS

Based on Unit II, III & IV.

**BA Part II
English Literature
Semester IV
SGB Amravati University, Amravati**

TIME : 3 HOURS

MAX MARKS THEORY : 80 MARKS

MAX MARKS INTERNAL ASSESSMENT: 20 MARKS

MIN PASSING MARKS : 32 MARKS

MIN PASSING MARKS : 08 MARKS

Distribution of Marks

UNIT I (16 Marks)

Unit I : A Background to the study of English Literature

- i) The students will have to answer TWO out of FOUR long answer questions
(Each carries EIGHT marks) = 16 Marks

UNIT II (16 Marks)

Unit II : Poetry

- i) The students will have to answer ONE out of THREE long answer questions of 8 marks = 8 Marks
ii) The students will have to attempt TWO out of FOUR passages for explanation with reference to the context
(Each carries FOUR marks) = 8 Marks

UNIT III (16 Marks)

Unit III :

A) Introduction to Literary Terms

The students will have to answer TWO out of FOUR Literary Terms
(Each carries FOUR marks) = 8 Marks

B) Introduction to Literary Theory

The students will have to answer ONE out of TWO Literary Theories = 8 Marks

UNIT IV (16 Marks)

Unit IV : ESSAYS

The students will have to answer TWO out of THREE long answer questions.
(Each carries EIGHT marks) = 16 Marks

UNIT V (16 Marks)

Unit V : Multiple Choice Questions (MCQ)

The students will have to answer SIXTEEN MCQ's
(Each carries ONE mark) = 16 Marks

Internal Assessment

i) Viva- Voce = 10 Marks

ii) Assignments (Assignments based on prescribed syllabus) = 10 Marks

*****

**Syllabus Prescribed for B.A.Part-II Examination
Functional English
(Optional Subject)
Semester-III**

Total Marks - 100

Theory – 50

Practical – 30

Internal-20

Work-load : 4 lectures and 2 practical per week (For a batch of 10 students)

OBJECTIVES

- 1) To familiarise the learners with the functioning of English sounds through phonetic transcription and listening.
- 2) To enable the learners to achieve accuracy in oral production by encouraging the use of a dictionary of pronunciations.
- 3) To enable the learners to achieve an optimum level of intelligibility and fluency in speech.

Course contents

Theory

Unit-I

- 1) Phonetic Transcription of a given passage of about – 50 Words
- 2) Intonation Patterns in Simple sentences 10 Marks

PRACTICAL : Intensive drilling in phonetic skills.

Books Recommended :

- 1) A Textbook of English phonetics for Indian students By.T. Balasubramaniam (Macmillan)
- 2) An Introduction to the pronunciation of English By. A.C.Gimson (ELBS)
- 3) A History of English Language and Elements of Phonetics. By. Lalitha Ramamurthi (Macmillan)
- 4) Spoken English R.K.Bansal and J.B.Harrison (O.L.)

Unit-II Introduction to Broadcasting

10 Marks

- i) The concept of Mass Communication scope & Process. Its status and brief introduction to its media (Print/ Radio).
- ii) Radio News.
  - a) News sources
  - b) Writing News
  - c) Delivering the news
  - d) Anchoring Radio News.

Books Recommended :

- 1) A Textbook of English phonetics for Indian students By.T. Balasubramaniam (Macmillan)
- 2) An Introduction to the pronunciation of English By. A.C.Gimson (ELBS)
- 3) A History of English Language and Elements of Phonetics. By. Lalitha Ramamurthi (Macmillan)
- 4) Spoken English R.K.Bansal and J.B.Harrison (O.L.)

Unit-III

10 Marks

- i) Radio Reporting
  - a) Radio Reporter
  - b) Live Reporting
  - c) Radio Interview

PRACTICALS : Intensive drilling in phonetic skills.

Books Recommended :

- 1) A Textbook of English phonetics for Indian students By.T. Balasubramaniam (Macmillan)
- 2) An Introduction to the pronunciation of English By. A.C.Gimson (ELBS)
- 3) A History of English Language and Elements of Phonetics. By. Lalitha Ramamurthi (Macmillan)
- 4) Spoken English R.K.Bansal and J.B.Harrison (O.L.)

Unit-IV Features of writings

10 Marks

- a) Use of idioms & Phrases
- b) Common Errors in English

Books Recommended :

- 1) A Remedial English Grammar for Foreign students F.T.Wood (Macmillan)
- 2) Creative English for Communication N. Krishnaswamy & T Sriraman (Macmillan)
- 3) Macmillan Foundation English R.K. Dwivedi & A Kumar (Macmillan)
- 4) Contemporary English Grammar structures and Composition. David Green (Macmillan)
- 5) Learners English Grammar and Composition N.D. V. Prasad (S Chand)

Unit-V Transcoding Information

10 Marks

- a) Dialogue to Paragraph
- b) Paragraph to Dialogue
- c) Logical sequencing of sentences.

Books Recommended

- 1) Remedial English Grammar for Foreign students F.T.Wood (Macmillan)
- 2) Creative English for Communication N. Krishnaswamy & T Sriraman (Macmillan)
- 3) Macmillan Foundation English R.K. Dwivedi & A Kumar (Macmillan)
- 4) Contemporary English Grammar structures and Composition. David Green (Macmillan)
- 5) Learners English Grammar and Composition N.D. V. Prasad (S Chand)

INTERNAL ASSESSMENT

- i) Assignment – Home Assignments given in the class – 20

PRACTICAL

- ii) Reading a given Passage for testing and evaluation – 10
- iii) Introducing self and Personal Interview – 20

Syllabus Prescribed for B.A.Part-II Examination

**Functional English
(Optional Subject)
Semester-IV**

Total Marks - 100

Theory – 50

Practical – 30

Internal-20

OBJECTIVES

- 1) To familiarise the learners with the functioning of English sounds through phonetic transcription and listening.
- 2) To enable the learners to achieve accuracy in oral production by encouraging the use of a dictionary of pronunciations.
- 3) To enable the learners to achieve an optimum level of intelligibility and fluency in speech.

Course content

Theory

Unit-I

10 Marks

1. Assimilation
2. Elision
3. Phonemes & Allophones

PRACTICALS : Practice in Phonetic Transcription of words, speaking and listening.

Books Recommended :

- 1) A Textbook of English phonetics for Indian students By.T. Balasubramaniam (Macmillan)
- 2) English Phonetics for Indian students. (A Work Book By T Balasubramanim (Macmillan)
- 3) Better English pronunciation By. T.D. O Connor (OUP)
- 4) Advanced Learners Dictionary (Fifth Edition OUP 1996) BY. Hornby A.S.
- 5) Exercises in spoken English CIEFL
- 6) Living English Speech By. Standard Allen (O.L.)
- 7) Course in spoken English CIEFL Hyderabad. (A set of 21 cassettes

Unit-II Introduction to Telecasting

10 Marks

1. Types of Interview
2. Anchoring T.V.Interview
3. Writing script for T.V.News
4. Live Reporting of a programmer or show

PRACTICALS : Practice in Phonetic Transcription of sentences, speaking and listening tasks, using a dictionary

Books Recommended :

- 1) A Textbook of English phonetics for Indian students By.T. Balasubramaniam (Macmillan)
- 2) English Phonetics for Indian students. (A Work Book By T Balasubramanim (Macmillan)
- 3) Better English pronunciation By. T.D. O Connor (OUP)
- 4) Advanced Learners Dictionary (Fifth Edition OUP 1996) BY. Hornby A.S.
- 5) Exercises in spoken English CIEFL
- 6) Living English Speech By. Standard Allen (O.L.)
- 7) Course in spoken English CIEFL Hyderabad. (A set of 21 cassettes

Unit-III Aspects of Language

10 Marks

1. Language and Society
2. Dialect & Standard Language
3. Registers and style .

Books Recommended :

- 1) Contemporary English Grammar structures and Composition, David Green (Macmillan)
- 2) Macmillan Foundation English
- 3) Success with Grammar and Composition K.R.Narayana Swami (O.L.)
- 4) Basic English Usage M.Swan (OUP)
- 5) Macmillan Grammar, A Handbook E.A.Augustine K.V.Joseph (M)

Unit-IV General Language skills.

10 Marks

1. Feature writing .
2. Expansion of idea , proverbs
3. Note Taking

Books Recommended :

- 1) A Remedial English Grammar for Foreign students F.T.Wood (Macmillan)
- 2) Creative English for Communication N. Krishnaswamy & T Sriraman (Macmillan)
- 3) Macmillan Foundation English R.K. Dwivedi & A Kumar (Macmillan)
- 4) Contemporary English Grammar structures and Composition. David Green (Macmillan)
- 5) Learners English Grammar and Composition N.D. V. Prasad (S Chand)

Unit-V Business Correspondence.

10 Marks

1. Notices, Agenda, Minutes
2. Job applications letters & Preparing curriculum vitae.
3. Business letters
4. Quotations, Orders and tenders.

INTERNAL ASSESSMENT

- i) Assignment – Home Assignments given in the classroom – 20
PRACTICAL
- ii) Readings a given passage for Testing and evaluation – 10
- iii) Group Discussion on a given topic – 20

**B.A.Part-II Examination
Functional English
Semester-III
(Distribution of Marks)**

Theory – 50
Practical – 30
Internal-20

Min. Passing Marks – 20
Min. Passing Marks - 08
Min. Passing Marks - 12

UNIT – I

1. The examinees shall have to attempt any ONE out of TWO answer question of TEN Marks
1x10 = 10 Marks

UNIT – II Introduction to Broadcasting

2. The examinees shall have to attempt any TWO out of FOUR Short Notes of FIVE Marks each.
2x5 = 10 Marks

UNIT – III

3. The examinees shall have to attempt any Two out of FOUR short Notes of FIVE Marks each.
10x1 = 10 Marks

UNIT – IV Features of Writing

4. The examinees shall have to attempt any TEN questions on Grammatical exercises (one marks each)
10x1 = 10 Marks

Unit – V Transcoding Information

5. The examinees shall have to attempt as per the instruction given in the questions paper.

INTERNAL ASSESSMENT

- i) Assignment on Linguistics topics (Language varieties, language & culture related topics, influence of mother tongue, etc) 0 Marks
10 Marks
- ii) Loud Reading (pronunciation, accent, intonation etc.) 10 Marks

PRACTICAL

- i) Readings a given passage for Testing and evaluation – 10
- ii) Introducing Self and Personal Interview - 20

30 Marks

**B.A.Part-II Examination
Functional English
Semester-IV
(Distribution of Marks)**

Theory – 50
Practical – 30
Internal-20

Min. Passing Marks – 20
Min. Passing Marks - 08
Min. Passing Marks - 12

UNIT – I

1. The examinees shall have to attempt any ONE out of TWO answer question of TEN Marks.
1x10 = 10 Marks

UNIT – II Introduction to Telecasting

2. The examinees shall have to attempt any TWO out of FOUR short notes of FIVE Marks each.
2x5 = 10 Marks

UNIT – III Aspects of Language

3. The examinees shall have to attempt any ONE out of TWO of TEN Marks
10x1 = 10 Marks

UNIT – IV General Language skills.

4. The examinees shall have to attempt any TWO question (one marks each)
2x5 = 10 Marks

Unit – V Business Correspondence

Multiple choice questions (MCQs) based on Unit-I,II,III & IV

INTERNAL ASSESSMENT

- i) Assignment on Linguistics topics (Language varieties, language & culture related topics, influence of mother tongue, etc)
20 Marks

PRACTICAL

30 Marks

- ii) Loud Reading (Pronunciation, accent, intonation etc. 10
iii) Group Discussion on a given topic – 20

*****

**S.G.B Amravati University, Amravati
B.A – Part II (Semester III & IV)
Supplementary English**

Theory : 80 Marks

Internal : 20 Marks

Prescribed Textbook :

Golden Harvest: An English Coursebook for Undergraduates by Board of Editors, Published by Orient Blackswan.

Semester III

Unit One :

1. A Real Good Smile : Bill Naughton
2. What India Inc Wants :
  - a. Our Muddled generation : Dinesh Kumar
  - b. Employers look for potential employees, not exam results : Manish Sabharwal
3. The Thief : Ruskin Bond
4. If : Rudyard Kipling
5. My Mind to Me a Kingdom Is : Edward Dyer

Unit Two :

6. An Accursed House : Emile Gaboriau
7. Freedom at Midnight : Larry Collins and Dominique Lapierre
8. Drama for a Winter Night : Langston Hughes
9. Youssuf : James Russell Lowell

From Unit Five : One - Act Play

Death Trap : Saki

Writing Skills :

Essay Writing & Fax, Email, Report Writing

**Supplementary English Examination
(Distribution of Marks)
Semester III (B.A Part II)**

Time : 3 Hrs

Theory : 80 Marks -----Minimum Passing Marks : 32 Marks

Internal : 20 Marks ----- Minimum Passing Marks : 08 Marks

- Q: 1 :** The examinee shall have to attempt any TWO out of FOUR long answer questions of EIGHT marks each from the Unit One **(2 X 8 = 16 Marks)**
- Q: 2:** The examinee shall have to attempt any TWO out of FOUR long answer questions of EIGHT marks each from the Unit Two **(2 X 8 = 16 Marks)**
- Q: 3:** The examinee shall have to attempt any ONE out of TWO long answer questions of SIXTEEN marks from the prescribed One – Act Play (Unit Five) **(1 X 16 = 16 Marks)**
- Q: 4:** SIXTEEN Multiple Choice Questions (MCQ) based on Unit One & Two **(16 X 1 = 16 Marks)**
- Q:5(A):** General Essay of about 300 words on any ONE out of THREE given topics. **(1 x 10 = 10 Marks)**
- Q:5(B): (i) :** Fax, Email (Any One) **(1 X 6 = 6 Marks)**
- OR**
- (ii) :** Report Writing

Total Marks : 80 Marks

Semester IV

Unit Three :

10. A Simple Philosophy : Seathl
11. The Last Salvation : R.P Sisodia
12. Go, Kiss the World : Subroto Bagchi
13. Flowers are Red : Harry Chopin
14. I Am Getting Old Now : Robert Kroetsch

Unit Four :

15. Mother Teresa : F.G Herod
16. My Struggle for an Education : Booker T. Washington
17. Richard Cory : Edwin Arlington Robinson
18. Father Returning Home : Dilip Chitre

From Unit Five :

A Marriage Proposal : Anton Chekov

Writing Skills :

Essay Writing & Expansion of an Idea

Internal Assessment :

- 1.Viva – Voce
2. Seminar Presentation

Supplementary English Examination

(Distribution of Marks)

Semester IV (B.A Part II)

Time : 3 Hrs

Theory : 80 Marks -----Minimum Passing Marks : 32 Marks

Internal : 20 Marks ----- Minimum Passing Marks : 08 Marks

- Q:1 :** The examinees shall have to attempt any TWO out of FOUR long answer questions of EIGHT marks each from the Unit Three. **(2 x 8 = 16 Marks)**

Q: 2: The examinees shall have to attempt any TWO out of FOUR long answer questions of EIGHT marks each from the Unit Four.	(2 x 8 = 16 Marks)
Q: 3: The examinees shall have to attempt any ONE out of TWO long answer questions of SIXTEEN marks from the prescribed One - Act Play (Unit Five).	(1 x 16 = 16 Marks)
Q: 4: SIXTEEN Multiple Choice Questions (MCQ) based on Unit Three & Four	(16 X 1 = 16 Marks)
Q: 5: A) General essay of about 300 words on any ONE out of THREE given topics.	(1 X 10 = 10 Marks)
B) Expansion of Idea ONE out of THREE	(1 X 6 = 6 Marks)

Total Marks = 80 Marks

*****

Appendix-B

बी. ए. भाग - २ मराठी (आवश्यक)
सत्र ३ रे

॥ गुण विभागणी ॥

एकूण गुण - १००
लेखी गुण - ८०
अंतर्गत मूल्यमापन - २०
वेळ - ३ तास

अभ्यासक्रमासाठी नेमलेले पाठ्यपुस्तक -- 'मृदगंध' भाग २ (विभाग 'अ', 'ब', आणि 'क' साठी)

विभाग - अ	वैचारिक	--	१६ गुण
विभाग - ब	ललित	--	१६ गुण
विभाग - क	कविता	--	१६ गुण
विभाग - ड	उपयोजित मराठी	--	१६ गुण
	वैचारिक, ललित व कविता या	--	१६ गुण
	विभागांवर वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न		

विभाग 'अ' व 'ब' यावर प्रत्येकी सोळा गुणांचा एक दीर्घांतरी प्रश्न -- ३२ गुण

विभाग 'क' यावर प्रत्येकी आठ गुणांचे दोन लघुतरी प्रश्न -- १६ गुण

विभाग 'ड' मधील उपयोजित मराठीवर प्रत्येकी आठ गुणांचे दोन लघुतरी प्रश्न -- १६ गुण

वस्तुनिष्ठ प्रश्न - उपरोक्त अभ्यासक्रमातील विभाग 'अ', 'ब' आणि 'क' यावर -- १६ गुण

आधारित वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे एकूण १६ बहुपर्यायी प्रश्न विचारले जातील. प्रत्येक प्रश्नास एक गुण याप्रमाणे हा प्रश्न १६ गुणांचा असेल.

विभाग 'ड' साठी संदर्भग्रंथ म्हणून 'उपयोजित मराठी' संपादक - केतकी मोडक व इतर, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे हा ग्रंथ असेल. या ग्रंथातील प्रकरण २२ वे 'वक्तृत्व कला' व प्रकरण २३ वे 'सूत्रसंचालन' या प्रकरणांवर प्रत्येकी ०८ गुणांचा एक लघुतरी प्रश्न विचारण्यात येईल.

अंतर्गत मूल्यमापन : एकूण २० गुणांची अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा राहिल.

● गुण विभागणी :

१) गृहपाठ	--	१० गुण
२) मौखिक परीक्षा	--	१० गुण

लेखी परीक्षा व अंतर्गत मूल्यमापन या दोन्ही परीक्षांमध्ये स्वतंत्रपणे उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहिल. त्यासाठी किमान गुण खालीलप्रमाणे आवश्यक असतील.

● लेखी परीक्षा	--	८० पैकी ३२ गुण आवश्यक
● अंतर्गत मूल्यमापन	--	२० पैकी ०८ गुण आवश्यक

सूचना : १) गृहपाठ हा पाठ्यपुस्तकांव्यतिरिक्त अन्य कोणत्याही भाषिक व वाङ्.मयीन कौशल्य विकसित करणाऱ्या विषयावर असावा.

२) मौखिक परीक्षा ही गृहपाठावर आधारित असेल.

बी. ए. भाग - २ मराठी (आवश्यक)
सत्र ४ थे

॥ गुण विभागणी ॥

एकूण गुण - १००
लेखी गुण - ८०
अंतर्गत मूल्यमापन - २०
वेळ - ३ तास

अभ्यासक्रमासाठी नेमलेले पाठ्यपुस्तक -- 'मृदगंध' भाग २ (विभाग 'अ', 'ब', आणि 'क' साठी)

विभाग - अ	वैचारिक	--	१६ गुण
विभाग - ब	ललित	--	१६ गुण
विभाग - क	कविता	--	१६ गुण
विभाग - ड	उपयोजित मराठी	--	१६ गुण
	वैचारिक, ललित व कविता या	--	१६ गुण
	विभागांवर वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न		

विभाग 'अ' व 'ब' यावर प्रत्येकी सोळा गुणांचा एक दीर्घोत्तरी प्रश्न	--	३२ गुण
विभाग 'क' यावर प्रत्येकी आठ गुणांचे दोन लघुत्तरी प्रश्न	--	१६ गुण
विभाग 'ड' मधील उपयोजित मराठीवर प्रत्येकी आठ गुणांचे दोन लघुत्तरी प्रश्न	--	१६ गुण
वस्तुनिष्ठ प्रश्न - उपरोक्त अभ्यासक्रमातील विभाग 'अ', 'ब' आणि 'क' यावर आधारित वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे एकूण १६ बहुपर्यायी प्रश्न विचारले जातील. प्रत्येक प्रश्नास एक गुण याप्रमाणे हा प्रश्न १६ गुणांचा असेल.	--	१६ गुण

विभाग 'ड' साठी संदर्भग्रंथ म्हणून 'उपयोजित मराठी' संपादक - केतकी मोडक व इतर, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे हा ग्रंथ असेल. या ग्रंथातील प्रकरण ९ वे 'माहितीपत्रक' व प्रकरण १० वे 'निमंत्रणपत्रिका व कार्यक्रमपत्रिका' या प्रकरणांवर प्रत्येकी ०८ गुणांचा एक लघुत्तरी प्रश्न विचारण्यात येईल.

अंतर्गत मूल्यमापन : एकूण २० गुणांची अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा राहिल.

- गुण विभागणी :
- १) गृहपाठ -- १० गुण
- २) मौखिक परीक्षा -- १० गुण

लेखी परीक्षा व अंतर्गत मूल्यमापन या दोन्ही परीक्षांमध्ये स्वतंत्रपणे उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहिल. त्यासाठी किमान गुण खालीलप्रमाणे आवश्यक असतील.

- लेखी परीक्षा -- ८० पैकी ३२ गुण आवश्यक
- अंतर्गत मूल्यमापन -- २० पैकी ०८ गुण आवश्यक

- सूचना : १) गृहपाठ हा पाठ्यपुस्तकांव्यतिरिक्त अन्य कोणत्याही भाषिक व वाङ्.मयीन कौशल्य विकसित करणाऱ्या विषयावर असावा.
- २) मौखिक परीक्षा ही गृहपाठावर आधारित असेल.

संपादित ग्रंथ - 'मृदगंध' भाग २

बी. ए. भाग २ मराठी (आवश्यक)
सत्र ३

विभाग अ) वैचारिक

१)	शुद्ध चारित्र्याचा प्रज्ञावंत राजकारणी	तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी
२)	मीपण स्वत्वाच्या सीमेत दरवळतं, तोपर्यंतच ते सुगंधी असतं !	आ.ह.साळुंखे
३)	भाषाभिवृद्धीची सामाजिक दृष्टी	श्री.म.माटे

विभाग ब) ललित

१)	आज्ञापत्र	रामचंद्रपंत अमात्य
२)	माझे दत्तक वडील	चिं. वि. जोशी
३)	दिवस असे होते	दया पवार

विभाग क) कविता

१)	संतवाणी	अ) चोखामेळा ब) सोयराबाई
२)	अखेर कमाई	कुसुमाग्रज
३)	पाखरे	केशव मेश्राम
४)	जातं	श्रीकांत देशमुख
५)	सात बाराची नोंद	लक्ष्मण महाडिक
६)	शांतता	सिध्दार्थ भगत

विभाग ड) व्यावहारिक मराठी

१)	वक्तृत्व कला	संदर्भ ग्रंथ : 'उपयोजित मराठी' मधील प्रकरण २२ वे	संपा. केतकी मोडक व इतर, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
२)	सूत्रसंचालन	संदर्भ ग्रंथ : 'उपयोजित मराठी' मधील प्रकरण २३ वे	

बी. ए. भाग २ - मराठी (आवश्यक)

सत्र - ४

विभाग अ) वैचारिक

१)	स्त्री-पुरुष तुलना	ताराबाई शिंदे
२)	आरसा	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
३)	विज्ञानयुगात भारत	जयंत नारळीकर

विभाग ब) ललित

१)	गाडगेबाबांच्या कीर्तनातले तत्त्वज्ञान	प्रबोधनकार के.सी. ठाकरे
२)	स्मशानातील सोनं	अण्णा भाऊ साठे
३)	स्त्रीवादी चळवळीने आम्हाला आमच्या अस्तित्वाची जाणीव दिली	विद्युत भागवत

विभाग क) कविता

१)	संतवाणी	अ) एकनाथ ब) कान्होपात्रा
२)	सारेच दीप कसे मंदावले आता	अनिल
३)	जिवलग	शांता शेळके
४)	जागजागी	भ.मा. परसावळे
५)	पेटवू नका देश	मिर्झा रफी अहमद बेग
६)	माती	राजेश महल्ले

विभाग ड) व्यावहारिक मराठी

१)	माहितीपत्रक	संदर्भ ग्रंथ : 'उपयोजित मराठी' मधील प्रकरण ९ वे	संपा. केतकी मोडक व इतर, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
२)	निमंत्रणपत्रिका व कार्यक्रमपत्रिका	संदर्भ ग्रंथ : 'उपयोजित मराठी' मधील प्रकरण १० वे	

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

बी.ए.भाग-२ मराठी वाङ्मय
सत्र ३ रे

॥ गुण विभागणी ॥

एकूण गुण - १००
लेखी गुण - ८०
अंतर्गत मूल्यमापन - २०
वेळ - ३ तास

अभ्यासक्रमासाठी नेमलेले ग्रंथ -

- १) निवडक मराठी कथा - संपादित
- २) संत तुकारामांचे निवडक अभंग - संपादक - आ.ह. साळुंखे, लोकायत प्रकाशन, सातारा.

अ) निवडक मराठी कथा	४८ गुण
ब) संत तुकारामांचे निवडक अभंग	३२ गुण
	-----
	८० गुण

प्रश्ननिहाय गुण विभागणी

- प्रश्न - १ संदर्भासह स्पष्टीकरण - १६ गुण
- निवडक मराठी कथा यावर प्रत्येकी चार गुणांचे दोन संदर्भ विचारले जातील.
  - संत तुकारामांचे निवडक अभंग यावर प्रत्येकी चार गुणांचे दोन संदर्भ विचारले जातील.
- प्रश्न - २ निवडक मराठी कथा यावर एक दीर्घांतरी प्रश्न विचारला जाईल. - १६ गुण
- प्रश्न - ३ निवडक मराठी कथा यावर प्रत्येकी आठ गुणांचे दोन लघुतरी प्रश्न विचारले जातील. - १६ गुण
- प्रश्न - ४ संत तुकारामांचे निवडक अभंग यावर प्रत्येकी आठ गुणांचे दोन लघुतरी प्रश्न विचारले जातील. - १६ गुण
- प्रश्न - ५ वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न - १६ गुण
- (उपरोक्त निवडक मराठी कथा व संत तुकारामांचे निवडक अभंग यावर आधारित प्रत्येकी एक गुण असे १६ वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न असतील.)

अंतर्गत मूल्यमापन :

एकूण २० गुणांची अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा राहिल त्याची गुण विभागणी खालीलप्रमाणे

- १) गृहपाठ - १० गुण
- २) मौखिक परीक्षा - १० गुण

लेखी परीक्षा व अंतर्गत मूल्यमापन या दोन्ही परीक्षांमध्ये स्वतंत्रपणे उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहिल. त्यासाठी किमान गुण खालीलप्रमाणे आवश्यक असतील.

- लेखी परीक्षा - ८० पैकी ३२ गुण आवश्यक
- अंतर्गत मूल्यमापन - २० पैकी ०८ गुण आवश्यक

- सूचना :** १) गृहपाठ हा पाठ्यपुस्तकांव्यतिरिक्त अन्य कोणत्याही साहित्यिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, समाज वास्तव वा समस्यांवर आधारित असावा. यामध्ये परिसरातील साहित्यिकाची मुलाखत घेऊन त्याचे शब्दांकन करणे, परिसरातील लोककलांची माहिती व विशेष नोंदवणे, परिसरातील म्हणी-वाक्प्रचार यांचे संकलन करून विशेष नोंदवणे, लोकगीते, लोककथा यांचे संकलन करणे. ग्रामीण साहित्य, दलित साहित्य, स्त्रीवादी साहित्य इ. वर टिपण तयार करणे. परिसरातील वाङ्मयीन चळवळी, परिसराचा सांस्कृतिक वारसा यावर टिपण तयार करणे. परिसराच्या भाषेचे विशेष नोंदवणे. वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्वांचे चित्रण करणे. सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे वृत्तांकन करणे. हस्तलिखिताचे मुद्रितशोधन करणे. लोकसंस्कृतीची माहिती नोंदवणे इ. बाबींचा समावेश असेल.
- २) गृहपाठावर आधारित मौखिक परीक्षा घेण्यात यावी.

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

बी.ए.भाग-२ मराठी वाङ्मय
सत्र ४ थे

॥ गुण विभागणी ॥

एकूण गुण - १००
लेखी गुण - ८०
अंतर्गत मूल्यमापन - २०
वेळ - ३ तास

अभ्यासक्रमासाठी नेमलेले ग्रंथ -

- १) आत्मकथन -आठवणीचे पक्षी - लेखक प्र.ई.सोनकांबळे, चेतना प्रकाशन.
- २) लीळाचरित्रातील निवडक कथा - संपादक - राजेंद्र राऊत

अ) आत्मकथन - आठवणीचे पक्षी	४८ गुण
ब) लीळाचरित्रातील निवडक कथा	३२ गुण
	-----
	८० गुण

प्रश्ननिहाय गुण विभागणी

- प्रश्न - १ संदर्भासह स्पष्टीकरण - १६ गुण
- आठवणींचे पक्षी यावर प्रत्येकी चार गुणांचे दोन संदर्भ विचारले जातील.
  - लीळाचरित्रातील निवडक कथा यावर प्रत्येकी चार गुणांचे दोन संदर्भ विचारले जातील.
- प्रश्न - २ आठवणींचे पक्षी यावर एक दीर्घोत्तरी प्रश्न विचारला जाईल. - १६ गुण
- प्रश्न - ३ आठवणींचे पक्षी यावर प्रत्येकी आठ गुणांचे दोन लघुत्तरी प्रश्न विचारले जातील. - १६ गुण
- प्रश्न - ४ लीळाचरित्रातील निवडक कथा यावर प्रत्येकी आठ गुणांचे दोन लघुत्तरी प्रश्न विचारले जातील. - १६ गुण
- प्रश्न - ५ वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न - १६ गुण
- (उपरोक्त आठवणींचे पक्षी व लीळाचरित्रातील निवडक कथा यावर आधारित प्रत्येकी एक गुण असे १६ वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न असतील.)

अंतर्गत मूल्यमापन :

एकूण २० गुणांची अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा राहिल त्याची गुण विभागणी खालीलप्रमाणे

- १) गृहपाठ - १० गुण
- २) मौखिक परीक्षा - १० गुण

लेखी परीक्षा व अंतर्गत मूल्यमापन या दोन्ही परीक्षांमध्ये स्वतंत्रपणे उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहिल. त्यासाठी किमान गुण खालीलप्रमाणे आवश्यक असतील.

- लेखी परीक्षा - ८० पैकी ३२ गुण आवश्यक
- अंतर्गत मूल्यमापन - २० पैकी ०८ गुण आवश्यक

- सूचना :** १) गृहपाठ हा पाठ्यपुस्तकांव्यतिरिक्त अन्य कोणत्याही साहित्यिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, समाज वास्तव वा समस्यांवर आधारित असावा. यामध्ये परिसरातील साहित्यिकाची मुलाखत घेऊन त्याचे शब्दांकन करणे, परिसरातील लोककलांची माहिती व विशेष नोंदवणे, परिसरातील म्हणी-वाक्प्रचार यांचे संकलन करून विशेष नोंदवणे, लोकगीते, लोककथा यांचे संकलन करणे. ग्रामीण साहित्य, दलित साहित्य, स्त्रीवादी साहित्य इ. वर टिपण तयार करणे. परिसरातील वाङ्मयीन चळवळी, परिसराचा सांस्कृतिक वारसा यावर टिपण तयार करणे. परिसराच्या भाषेचे विशेष नोंदवणे. वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्वांचे चित्रण करणे. सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे वृत्तांकन करणे. हस्तलिखिताचे मुद्रितशोधन करणे. लोकसांस्कृतीची माहिती नोंदवणे इ. बाबींचा समावेश असेल.
- २) गृहपाठावर आधारित मौखिक परीक्षा घेण्यात यावी.

बी.ए.भाग २ मराठी वाङ्मय
सत्र ३

१) निवडक मराठी कथा (संपादित)

अ.क्र.	कथाकार	कथा
१	द.मा. मिरासदार	माझ्या बापाची पेंड
२	शंकर पाटील	देशी उपाय
३	व्यंकटेश माडगुळकर	रामा मैलकुली
४	उद्धव शेळके	माय
५	वामन होवाळ	मजल्याचं घर
६	गंगाधर गाडगीळ	किडलेली माणसे
७	जयंत नारळीकर	ट्रॉयचा घोडा
८	कमल देसाई	माणसाची गोष्ट
९	वा.कृ. चोरघडे	संस्कार
१०	राजन गवस	हुंदका

२) संत तुकारामांचे निवडक अभंग - संपादक - आ. ह. साळुंखे, लोकायत प्रकाशन, सातारा,

बी.ए.भाग २ मराठी वाङ्मय
सत्र ४

१) आत्मकथन - आठवणीचे पक्षी - प्र.ई.सोनकांबळे, चेतना प्रकाशन

२) लीळा चरित्रातील निवडक कथा - संपादक राजेंद्र राऊत, मेधा पब्लिशिंग हाऊस, अमरावती - ६

*****

Appendix-C

बी.ए. द्वितीय वर्ष (अनिवार्य हिन्दी)

तृतीय सत्र

कुल अंक 100

लिखित परीक्षा 80

आंतरिक मूल्यांकन 20

नियोजित पाठ्यपुस्तक 'आभा' राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्यूटर्स, नागपुर | यह पुस्तक अध्ययन तथा अध्यापन के लिए निर्धारित की गई है | यह पुस्तक तृतीय तथा चतुर्थ सत्र के लिए निर्धारित की गई है |

१. प्रथम इकाई -गद्य विभाग (1 से 6 पाठ)

२. द्वितीय इकाई -पद्य विभाग (1 से 6 कविता)

३. तृतीय इकाई -व्यावहारिक भाषा और हिन्दी

I. पल्लवन

II. संक्षेपण

४. चतुर्थ इकाई -सामान्य भाषायी ज्ञान

I. समश्रुत भिन्नार्थक शब्द

II. समानार्थी शब्दों में सूक्ष्म अंतर

III. एक शब्द और विभिन्न प्रयोग

IV. अन्वय

V. संधि

VI. समास

VII. पदान्वय

VIII. विग्रह

५. पाँचवी इकाई - संपूर्ण पाठ्यक्रम से वस्तुनिष्ठ/अति लघुत्तरी प्रश्न
अंक विभाजन एवं प्रश्नपत्र का स्वरूप (तृतीय सत्र)

समय 3 घंटे

पूर्णांक-80

प्रश्न क्र. 1अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक) प्रथम इकाई से (1 x 8 = 8 अंक)

आ) लघुत्तरी प्रश्न (दो) प्रथम इकाई से (2 x 4 = 8 अंक)

प्रश्न क्र. 2) दो कविताओं का केन्द्रीय भाव द्वितीय इकाई से (2 x 8 = 16)

प्रश्न क्र. 3) अ) पल्लवन - 8 अंक

आ) संक्षेपण - 8 अंक

प्रश्न क्र. 4) सामान्य भाषायी ज्ञान

I. समश्रुत भिन्नार्थक शब्द-	2 अंक
II. समानार्थी शब्दों में सूक्ष्म अंतर-	2 अंक
III. एक शब्द और विभिन्न प्रयोग -	2 अंक
IV. अन्वय -	2 अंक
V. पदान्वय -	2 अंक
VI. संधि -	2 अंक
VII. समास-	2 अंक
VIII. विग्रह -	2 अंक

प्रश्न क्र. 5) संपूर्ण पाठ्यक्रम से (वस्तुनिष्ठ/अतिलघुत्तरी) 16 प्रश्न पूछे जायेंगे ।
प्रत्येक प्रश्न के लिए एक अंक होगा । (1 x 16 = 16 अंक)

सूचना :- 1) इकाई एक, दो, तीन एवं चार से सभी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे ।

2) इकाई एक में जिन पाठों से दीर्घोत्तरी प्रश्न पूछे जायेंगे उनसे लघुत्तरी प्रश्न न
पूछे जायें ।

आंतरिक मूल्यांकन :- कुल अंक 20

- I. साक्षात्कार (लेखक/पत्रकार/कृषक/ प्राध्यापक/नाटककार/पुलिस/ नेता/कामकाजी महिला) - 10
अंक
- II. विभागीय गतिविधियों में सहभागिता - 05 अंक
- III. भित्तीपत्रक निर्मिती - 05 अंक

बी. ए. द्वितीय वर्ष (अनिवार्य हिन्दी)

चतुर्थ सत्र

कुल अंक 100

लिखित परीक्षा 80

आंतरिक मूल्यांकन 20

नियोजित पाठ्यपुस्तक 'आभा' राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्यूटर्स, नागपुर । यह
पुस्तक अध्ययन तथा अध्यापन के लिए निर्धारित की गई है । संपूर्ण पाठ्यक्रम पाँच इकाईयों
में विभाजित है ।

- 1) प्रथम इकाई-गद्य विभाग (7 से 12 पाठ)
- 2) द्वितीय इकाई-पद्य विभाग (7 से 12 कविता)
- 3) तृतीय इकाई- व्यावहारिक भाषा और हिन्दी

- I. विज्ञापन लेखन
II. वृत्तांत लेखन
4) चतुर्थ इकाई-सामान्य भाषायी ज्ञान
I. पदनाम
II. पारिभाषिक शब्दावली
III. समूहार्थक शब्द
IV. ध्वन्यात्मक शब्द
V. सम्मानसूचक शब्द
VI. अनेक शब्दों के लिए एक शब्द
VII. वाक्य परिवर्तन
VIII. हिन्दी और मराठी में प्रयुक्त समान शब्दों में अंतर
5) इकाई पाँच- संपूर्ण पाठ्यक्रम से वस्तुनिष्ठ / अतिलघुत्तरी प्रश्न

अंक विभाजन एवं प्रश्नपत्र का स्वरूप (चतुर्थ सत्र)

समय 3 घंटे

पूर्णांक-80

- प्रश्न क्र. 1अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक) प्रथम इकाई से ($1 \times 8 = 8$ अंक)
आ) लघुत्तरी प्रश्न (दो) प्रथम इकाई से ($2 \times 4 = 8$ अंक)
प्रश्न क्र. 2) दो कविताओं का केन्द्रीय भाव द्वितीय इकाई से ($2 \times 8 = 16$)
प्रश्न क्र. 3) व्यावहारिक भाषा और हिन्दी

- I. विज्ञापन लेखन - 8 अंक
II. वृत्तांत लेखन - 8 अंक

प्रश्न क्र. 4) सामान्य भाषायी ज्ञान

- I. पदनाम- 2 अंक
II. पारिभाषिक शब्दावली- 2 अंक
III. समूहार्थक शब्द - 2 अंक
IV. ध्वन्यात्मक शब्द- 2 अंक
V. सम्मानसूचक शब्द- 2 अंक
VI. अनेक शब्दों के लिए एक शब्द 2 अंक
VII. वाक्य परिवर्तन 2 अंक
VIII. हिन्दी और मराठी में प्रयुक्त समान शब्दों में अंतर- 2 अंक

प्रश्न क्र. 5) संपूर्ण पाठ्यक्रम से (वस्तुनिष्ठ/अतिलघुत्तरी) 16 प्रश्न पूछे जायेंगे ।
प्रत्येक प्रश्न के लिए एक अंक होगा । ($1 \times 16 = 16$ अंक)

सूचना :-1) इकाई एक, दो, तीन एवं चार से सभी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे ।

- 3) इकाई एक में जिन पाठों से दीर्घोत्तरी प्रश्न पूछे जायेंगे उनसे लघुत्तरी प्रश्न न
पूछे जायें ।

आंतरिक मूल्यांकन :- कुल अंक 20

- I. निबंध परियोजना (हिन्दी का महत्त्व/हिन्दी की दशा और दिशा/तकनीकी
हिन्दी/वैश्वीकरण और हिन्दी) - 10 अंक
II. श्रवण कौशल-05 अंक
III. आशु भाषण कौशल-05 अंक

बी.ए. द्वितीय वर्ष प्रयोजनमूलक हिन्दी

तृतीय सत्र

कुल अंक 100

लिखित परीक्षा 80

आंतरिक मूल्यांकन 20

- 1) इकाई 1 हिन्दी के प्रयोजनमूलक भाषारूप, विशेषताएँ, विविधरूप :-
  - I. वैज्ञानिक और तकनीकी हिन्दी
  - II. प्रशासनिक और कार्यालयी हिन्दी
  - III. विधि की हिन्दी
  - IV. वाणिज्य और व्यावसायिक हिन्दी
  - V. जनसंचार माध्यमों की हिन्दी
- 2) इकाई 2 जनसंचार माध्यम : स्वरूप एवं भेद
  - ❖ जनसंचार :- अर्थ, परिभाषा, जनसंचार प्रक्रिया का स्वरूप
  - ❖ जनसंचार माध्यम :- विभिन्न रूप
    - I. परंपरागत जनसंचार माध्यम
    - II. आधुनिक जनसंचार माध्यम
    - III. जनसंचार माध्यमों की भाषा

3) इकाई 3 समाचार लेखन :

सिद्धान्त और व्यवहार :- समाचार से तात्पर्य, परिभाषा

समाचार : स्वरूपगत विशेषताएँ और लक्षण, समाचार के भेद, समाचार- लेखन प्रविधि |

अंक विभाजन एवं प्रश्नपत्र का स्वरूप (तृतीय सत्र)

समय 3 घंटे

पूर्णांक-80

- प्रश्न क्र. 1 इकाई एक से (दो) दीर्घोत्तरी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे | (2 × 8 =16)
- प्रश्न क्र. 2 इकाई दो से (दो) दीर्घोत्तरी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे | (2 × 8 =16)
- प्रश्न क्र. 3 इकाई तीन से (दो) दीर्घोत्तरी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे | (2 × 8 =16)
- प्रश्न क्र. 4 इकाई एक, दो और तीन से (चार) लघुत्तरी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे | (4×4=16)
- प्रश्न क्र. 5 संपूर्ण पाठ्यक्रम से वस्तुनिष्ठ/अतिलघुत्तरी) 16 प्रश्न पूछे जायेंगे | प्रत्येक प्रश्न के लिए एक अंक होगा | (1 × 16 = 16 अंक)

आंतरिक मूल्यांकन :- कुल अंक 20

- I. विभागीय गतिविधियों में सहभागिता- 05 अंक
- II. समाचार लेखन- 05 अंक
- III. जनसंचार माध्यमों में प्रकाशित विभिन्न हिन्दी समाचारों का संकलन- 05 अंक
- IV. प्रयोजनमूलक हिन्दी पर भित्तीपत्रक निर्मिती- 05 अंक

बी.ए. द्वितीय वर्ष प्रयोजनमूलक हिन्दी

चतुर्थ सत्र

कुल अंक 100

लिखित परीक्षा 80

आंतरिक मूल्यांकन 20

- 1) इकाई 1 कार्यालयी कार्यविधिकी भाषा :-
  - क) प्रशासन व्यवस्था एवं कार्यालय संगठन
    - I. केन्द्रीय शासन
    - II. राज्य शासन

2) इकाई 2 सरकारी पत्राचार : सिद्धान्त और व्यवहार

❖ सरकारी पत्राचार से तात्पर्य, सरकारी पत्राचार की सामान्य विशेषताएँ

❖ सरकारी पत्राचार :- विभिन्न रूप और स्वरूप

I. सरकारी पत्र

II. अर्धसरकारी पत्र

III. सरकारी पत्र के अन्य रूप

3) इकाई 3 विज्ञापन लेखन :- सिद्धान्त और व्यवहार

विज्ञापन :- अर्थ एवं परिभाषा, विज्ञापन की स्वरूपगत विशेषताएँ, विज्ञापन लेखक का दायित्व, विज्ञापन लेखन प्रक्रिया एवं प्रविधि, विज्ञापन संरचना और उसके अंग, विज्ञापन की भाषा, विज्ञापनीय भाषा की विशेषताएँ, विज्ञापन के प्रकार

अंक विभाजन एवं प्रश्नपत्र का स्वरूप (चतुर्थ सत्र)

समय 3 घंटे

पूर्णांक-80

प्रश्न क्र. 1 इकाई एक से (दो) दीर्घोत्तरी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे | (2 x 8 =16)

प्रश्न क्र. 2 इकाई दो से (दो) दीर्घोत्तरी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे | (2 x 8 =16)

प्रश्न क्र. 3 इकाई तीन से (दो) दीर्घोत्तरी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे | (2 x 8 =16)

प्रश्न क्र. 4 इकाई एक, दो और तीन से चार लघुत्तरी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे | (4x4=16)

प्रश्न क्र. 5) संपूर्ण पाठ्यक्रम से (वस्तुनिष्ठ/अतिलघुत्तरी) 16 प्रश्न पूछे जायेंगे | प्रत्येक प्रश्न के लिए एक अंक होगा | (1 x 16 = 16 अंक)

आंतरिक मूल्यांकन :- कुल अंक 20

I. समाचार पत्रों में प्रकाशित विज्ञापनों का संकलन - 05 अंक

II. केन्द्र तथा राज्य शासन के द्वारा प्रकाशित विज्ञापनों का संकलन - 05 अंक

III. बैंक व्यवसायिक या किसी सरकारी कर्मचारी से साक्षात्कार -10 अंक

बी.ए.द्वितीय वर्ष- तृतीय तथा चतुर्थ सत्र (प्रयोजनमूलक हिन्दी)

• संदर्भ ग्रंथ सूची -:

1. हिन्दी के प्रयोजनमूलक भाषा रूपड - डॉ. सोनटक्के माधव .
2. अनुप्रायोगिक हिन्दी- डॉ गोस्वामी कुमार कृष्ण.
3. व्यावहारिक हिन्दी और रचना- डॉगोस्वामी कुमार कृष्ण.
4. राजभाषा हिन्दी- कैलाशचंद भाटिया
5. प्रयोजनमूलक व्यावहारिक हिन्दी. डॉ. सिंहल ओमप्रकाश .
6. प्रयोजनमूलक हिन्दी- डॉ गोदरे विनोद .
7. हिन्दी में व्यावहारिक अनुवाद- डॉ रस्तोगी आलोक .
8. अनुवाद विज्ञान- डॉतिवारी भोलानाथ .
9. प्रयोजनमूलक भाषा- डॉगोदरे विनोद .
10. प्रयोजनमूलक हिन्दी के विविध आयाम- डॉ.माधव सोनटक्के
11. राजभाषा हिन्दी और राजकीय पत्र व्यवहार- डॉ घनश्याम .
12. प्रयोजनात्मक और प्रयोजनमूलक हिन्दी- डॉ रामप्रकाश .
13. व्यावसायिक हिन्दी- डॉतिवारी भोलानाथ .
14. संक्षेपण और पल्लवन- डॉ भाटिया कैलाश .
15. अनुचिंतन प्रो.शंकर बुंदेले
16. अनुसृजन-प्रो.शंकर बुंदेले
17. प्रायोगिक अनुवाद विज्ञान- डॉ सराफ मनोहर .
18. अनुवाद भाषाएँ-ई.एन.विश्वनाथ
19. अनुवाद विज्ञान- डॉ पालीवाल रीतारानी .
20. प्रयोजनी हिन्दी स्वरूप और व्यापकता- गोपाल शर्मा

बी.ए. द्वितीय वर्ष (हिन्दी साहित्य)

तृतीय सत्र

कुल अंक 100
लिखित परीक्षा 80
आंतरिक मूल्यांकन 20

नियोजित पाठ्यपुस्तक 'नटरंग' राघव पब्लिशर्स अॅन्डडिस्ट्रीब्यूटर्स, नागपुर । यह पुस्तक अध्ययन तथा अध्यापन के लिए निर्धारित की गई है । संपूर्ण पाठ्यक्रम चार इकाइयों में विभाजित है ।

- 1) प्रथम इकाई -एकांकी संकलन 1 से 10 एकांकी
- 2) द्वितीय इकाई -हिन्दी साहित्य का इतिहास :-

- I. हिन्दी साहित्य अध्ययन की परंपरा
- II. हिन्दी साहित्य का काल विभाजन
- III. आदिकाल :- समय सीमा, नामकरण और प्रवृत्तियाँ (इन सभी का सामान्य परिचय)

- 3) तृतीय इकाई :-साहित्यकारों का परिचय

- I. आचार्य रामचंद्र शुक्ल (आलोचक)
- II. प्रेमचंद (कथाकार)
- III. रामधारी सिंह 'दिनकर' (कवि)
- IV. डॉ.शंकर शेष (नाटककार)
- V. कृष्ण सोबती (महिला लेखिका)

- 4) चतुर्थ इकाई-साहित्य शास्त्र

- I. छंद
- II. अलंकार
- III. काव्य हेतु
- IV. काव्य प्रयोजन

अंक विभाजन एवं प्रश्नपत्र का स्वरूप (तृतीय सत्र)

समय 3 घंटे

पूर्णांक-80

प्रश्न क्र. 1 अ) संदर्भ सहित व्याख्या (दो) प्रथम इकाई से । (2 × 8 = 16)

आ) दीर्घोत्तरी प्रश्न (दो) प्रथम इकाई से । (2× 8 = 16)

प्रश्न क्र. 2 अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक) द्वितीय इकाई से । (1 × 8 = 8)

आ) लघुत्तरी प्रश्न (दो) द्वितीय इकाई से । (2× 4 = 8)

प्रश्न क्र. 3 अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक) तृतीय इकाई से । (1 × 8 = 8)

प्रश्न क्र. 4) अ) लघुत्तरी प्रश्न (दो) चतुर्थ इकाई से । (2× 4 = 8)

प्रश्न क्र. 5) संपूर्ण पाठ्यक्रम से (वस्तुनिष्ठ/अतिलघुत्तरी) 16 प्रश्न पूछे जायेंगे । प्रत्येक प्रश्न के लिए एक अंक होगा । (1 × 16 = 16 अंक)

सूचना :-

- I. इकाई एक, दो, तीन एवं चार से सभी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे ।
- II. जिन एकांकियों से संदर्भ सहित व्याख्या पूछी गई हो उनसे दीर्घोत्तरी प्रश्न न पूछे जायें ।

आंतरिक मूल्यांकन :- कुल अंक 20

- 1) वृत्तपत्रों में प्रकाशित पांच लघुकथाओं का संकलन- 10 अंक
- 2) गृहपाठ -05 अंक
- 3) समूह चर्चा - 05 अंक

बी.ए. द्वितीय वर्ष (हिन्दी साहित्य)

चतुर्थ सत्र

कुल अंक 100
लिखित परीक्षा 80
आंतरिक मूल्यांकन 20

नियोजित पाठ्यपुस्तक 'काव्यदर्पण' राघव पब्लिशर्स अॅन्डडिस्ट्रीब्यूटर्स, नागपुर । यह पुस्तक अध्ययन तथा अध्यापन के लिए निर्धारित की गई है । संपूर्ण पाठ्यक्रम चार इकाइयों में विभाजित है ।

१) प्रथम इकाई -काव्यदर्पण से 1 से 6 कवियों की प्रथम तीन कविताएँ

2) द्वितीय इकाई -हिन्दी साहित्य का इतिहास

I. भाक्तिकाल:- उद्भव, विकास, प्रमुख धाराएँ और प्रवृत्तियाँ ।
(सामान्य परिचय)

II. रीतिकाल:- उद्भव, विकास, प्रमुख धाराएँ और प्रवृत्तियाँ ।
(सामान्य परिचय)

3) तृतीय इकाई -साहित्य शास्त्र

I. रस, अर्थ, परिभाषा और अंग

II. शब्द शक्ति

III. काव्य के लक्षण

IV. काव्य तत्त्व

अंक विभाजन एवं प्रश्नपत्र का स्वरूप (चतुर्थ सत्र)

समय 3 घंटे

पूर्णांक-80

प्रश्न क्र. 1 अ) संदर्भ सहित व्याख्या (दो) प्रथम इकाई से । (2 x 8 = 16)

आ) दीर्घोत्तरी प्रश्न (दो) प्रथम इकाई से । (2x 8 = 16)

प्रश्न क्र. 2 अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक) द्वितीय इकाई से । (1 x 8 = 8)

आ) लघुत्तरी प्रश्न (दो) द्वितीय इकाई से । (2x 4 = 8)

प्रश्न क्र. 3अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक) तृतीय इकाई से । (1 x 8 = 8)

आ) लघुत्तरी प्रश्न (दो) तृतीय इकाई से । (2x 4 = 8)

प्रश्न क्र. 4) संपूर्ण पाठ्यक्रम से (वस्तुनिष्ठ/अतिलघुत्तरी) 16 प्रश्न पूछे जायेंगे । प्रत्येक प्रश्न के लिए एक अंक होगा । (1x16 =16 अंक)

सूचना :-

I. इकाई एक, दो एवं तीन से सभी प्रश्न विकल्प के साथ पूछे जायेंगे ।

II. जिन कवितों से संदर्भ सहित व्याख्या पूछी जाये उनसे दीर्घोत्तरी प्रश्न न पूछे जायें ।

आंतरिक मूल्यांकन :- कुल अंक 20

I. निबंध परियोजना (कविता, उद्भव, विकास और प्रवृत्तियाँ) -10 अंक

II. वृत्तपत्रों में प्रकाशित पाँच लघुकथाओं का संकलन - 05 अंक

III. मराठी के भक्तकवियों की पाँच रचनाओं का संकलन - 05 अंक

बी.ए.द्वितीय वर्ष- तृतीय तथा चतुर्थ सत्र (हिन्दी साहित्य)

• संदर्भ ग्रंथ सूची -:

1. हिन्दी साहित्य का इतिहास शुक्ल रामचंद्र आचार्य -
2. हिन्दी साहित्य का इतिहास -डॉ जैसवाल अमरप्रसाद.
3. हिन्दी साहित्य की प्रवृत्तियाँ- जयकिसन प्रसाद
4. हिन्दी साहित्य का इतिहास-डॉ. विजयपाल सिंह
5. हिन्दी भाषा स्वरूप और विकास- डॉ भाटिया कैलाशचंद्र.
6. हिन्दी उद्भव विकास और रूप- डॉ बाहरी हरदेव .
7. नाटक और रंगमंच की भूमिका -डॉ लाल लक्ष्मीनारायण.
8. हिन्दी नाटककार- डॉ. नलिन जयनाथ -
9. आलोचना के बदलते मानदंड और हिन्दी साहित्य डॉ. सिंह शिवचरण-
10. आधुनिक समीक्षा- डॉमिश्र स्वरूप भगवत.
11. हिन्दी नाटक रंग शिल्प दर्शन- डॉ गौतम विकल.
12. नयी समीक्षा के प्रतिमान- डॉ जैन निर्मला .
13. महाकवि जायसी और उनका काव्य- डॉ अहमद इकबाल .
14. कबीर एक अनुशीलन- डॉ वर्मा रामकुमार .
15. सूरदास और उनका काव्य- डॉ शर्मा मुंशीराम .
16. बिहारी काव्य का मूल्यांकन . डॉ किशोरीलाल
17. घनानंद और स्वछंद काव्यधारा .डॉ मनोहरलाल .
18. गोस्वामी तुलसीदास- आचार्य रामचंद्र शुक्ल
19. प्रेमचंद्र एक अध्ययन- डॉ गुरु राजेश्वर .
20. प्रसादोत्तर नाटक एवं लक्ष्मीनारायण मिश्र -डॉ गौतम विकल .
21. भारतीय काव्यशास्त्र के सिद्धांत डॉ. झारी कृष्णदेव .

22. रस सिद्धांत और सौन्दर्य शास्त्र- निर्मला जैन
23. नई कहानी का स्वरूप विवेचन- डॉ रश्मि इन्दु .
24. नई कहानी संदर्भ और प्रकृति- देवी शंकर अवस्थी
25. समकालीन हिन्दी कहानी- डॉ पुष्प .पाल सिंह
26. संत कबीर और महात्मा बसवेश्वर के साहित्य में सामाजिक चेतना- डॉ गाजले संतोषकुमार .
27. समय के हस्ताक्षर एवं मध्यकाल के अनमोल रतन- डॉ ज्योति व्यास
28. हिन्दी निर्गुण संत काव्य- डॉ शुक्ल रमा .
29. संत कबीर और संत तुकड़ोजी के हिन्दी साहित्य का तुलनात्मक अध्ययन- डॉ जगताप संगीता .
30. हिन्दी एकांकी और एकांकीकार .सूदडाँ रमा
31. नागार्जुन के उपन्यासों का तात्त्विक मूल्यांकन- डॉ मेंडे .सी यादव .
32. डॉअध्ययन तुलनात्मक का नाटकों के मतकरी रत्नाकर और शेष शंकर .- डॉ.रवीन्द्र शिरसाट
33. महाराष्ट्र की हिन्दी सन्त काव्य परंपरा और सन्त तुकड़ोजी काव्य डॉ-प्रवीण देशमुख
34. स्वातंत्र्योत्तर हिन्दी उपन्यासोंमें जातीय चित्रण- डॉ. गजानन वानखडे

*****

Appendix-D

वाङ्.मय स्नातक भाग-२
संस्कृत आवश्यक

सत्र - ३

पुस्तक - संस्कृत सोपान - भाग-२ (प्रथम विभाग)
परिमल प्रकाशन, पुसद.

वेळ ३ तास

गुण - लेखी परीक्षा - ८०

अंतर्गत मूल्यमापन - २०

एकूण गुण - १००

घटक - १ गद्य - पाठ १ व २	-	१६ गुण
घटक - २ गद्य - पाठ ३ व ४	-	१६ गुण
घटक - ३ गद्य - पाठ १ व २	-	१६ गुण
घटक - ४ पद्य - पाठ ३ व ४	-	१६ गुण
घटक - ५ संस्कृत काव्यांवर आधारित प्रश्नावली - १६ गुण		

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

लेखी परीक्षा

गुण - ८०

प्रश्न १ ला	अ) ४ पैकी २ गद्य उताऱ्यांचा अनुवाद (५ ते ६ ओळींचे उतारे)	१० गुण
प्रश्न २ रा	ब) दीर्घात्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक) अ) ४ पैकी २ गद्य उताऱ्यांचा अनुवाद (५ ते ६ ओळींचे उतारे)	०६ गुण १० गुण
प्रश्न ३ रा	ब) प्रश्न दोन पैकी एक अ) ४ पैकी २ श्लोकांचा अनुवाद (४ ओळींचे श्लोक)	०६ गुण १० गुण
प्रश्न ४ था	ब) प्रश्न (दोन पैकी एक) अ) ४ पैकी २ श्लोकांचा अनुवाद (४ ओळींचे)	०६ गुण १० गुण
प्रश्न ५ वा	ब) प्रश्न (दोन पैकी एक) घटक ५ वर आधारित २० पैकी १६	०६ गुण १६ गुण
वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे		
अन्तर्गत मूल्यमापन—		
१) स्वाध्याय		१० गुण
२) मौखिक		१० गुण

वाङ्.मय स्नातक भाग-२

सत्र - ४

पुस्तक - संस्कृत सोपान - भाग-२ (द्वितीय विभाग)
परिमल प्रकाशन, पुसद.

वेळ ३ तास

गुण - लेखी परीक्षा - ८०

अंतर्गत मूल्यमापन - २०

एकूण गुण - १००

घटक - १ गद्य - पाठ १ व २	-	१६ गुण
घटक - २ गद्य - पाठ ३ व ४	-	१६ गुण
घटक - ३ गद्य - पाठ १ व २	-	१६ गुण
घटक - ४ पद्य - पाठ ३ व ४	-	१६ गुण
घटक - ५ संस्कृत काव्यांवर आधारित प्रश्नावली - १६ गुण		

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप		लेखी परीक्षा गुण - ८०
प्रश्न १ ला	अ) ४ पैकी २ चा अनुवाद (५ ते ६ ओळींचे उतारे)	१० गुण
	ब) प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६ गुण
प्रश्न २ रा	अ) ४ पैकी २ चा अनुवाद (५ ते ६ ओळींचे उतारे)	१० गुण
	ब) प्रश्न दोन पैकी एक	०६ गुण
प्रश्न ३ रा	अ) ४ पैकी २ श्लोकांचा अनुवाद (४ ओळींचे श्लोक)	१० गुण
	ब) प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६ गुण
प्रश्न ४ था	अ) ४ पैकी २ श्लोकांचा अनुवाद (४ ओळींचे)	१० गुण
	ब) प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६ गुण
प्रश्न ५ वा	वस्तुनिष्ठ प्रश्न २० पैकी १६	१६ गुण
अन्तर्गत मूल्यमापन—		
१) स्वाध्याय		१० गुण
२) मौखिक		१० गुण

वाङ्.मय स्नातक भाग-२

**सत्र - ३
संस्कृत साहित्य**

पुस्तक - १) मालविकाग्नि मित्रम् (नाटक)		
२) लघुसिद्धान्त कौमुदी (स्वरसंचिन प्रकरणम्)		
वेळ ३ तास		गुण - लेखी परीक्षा - ८० अंतर्गत मूल्यमापन - २० एकूण गुण - १००
घटक - १ - मालविकाग्नि मित्रम् अंक १ व २		
घटक - २ - मालविकाग्नि मित्रम् अंक ३ व ४		
घटक - ३ - मालविकाग्नि मित्रम् अंक ५ व ६		
घटक - ४ - लघुसिद्धान्त कौमुदी स्वरसंधी प्रकरण.		
घटक - ५ - कवींची माहिती - (१) भवभुती (२) भारवि (३) माघ, (४) भर्तृहरि, (५) जयदेव		

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

लेखी परीक्षा ८० गुण		वेळ ३ तास
सूचना - प्रश्न १ ते ३ संपूर्ण मालविकाग्निमित्रम् नाटकावर आधारित		
प्रश्न ५ वा कवीवर आधारित.		
प्रश्न १ ला ८ पैकी ५ श्लोकांचा अनुवाद करा		२० गुण
प्रश्न २ रा दीर्घांतरी प्रश्न २ पैकी १		१२ गुण
प्रश्न ३ रा संदर्भासह स्पष्टीकरण ६ पैकी ४		२० गुण
प्रश्न ४ था ५ पैकी ३ सुत्रांचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण		१२ गुण
प्रश्न ५ वा २० पैकी १६ वस्तुनिष्ठ प्रश्न कवींच्या माहिती वर आधारित		१६ गुण

अन्तर्गत मूल्यमापन—

१) स्वाध्याय		१० गुण
२) मौखिक		१० गुण
संदर्भ ग्रंथ १)	मालविकाग्निमित्रम् - डॉ.रमाशंकर पाण्डेय, (हिन्दी) संस्कृत प्रतिष्ठान चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी.	
२)	मालविकाग्नि मित्रम् - डॉ.एम.आर.काळे (इंग्लिश)	
३)	मालविकाग्नि मित्रम् - मंगरुळकर, हातवळणे व केळकर - देशमुख प्रकाशन, बुधवार पुणे	
४)	लघुसिद्धान्त कौमुदी - प्राचार्या डॉ.निला सोमलवार, कौमुदी प्रकाशन.	
५)	संस्कृत साहित्याचा सोपपतिक इतिहास , डॉ.विनायक वामन करंबेळकर श्री शारदा प्रकाशन, नागपूर	
६)	संस्कृत कवींचा इतिहास- प्राचार्या डॉ.निला सोमलवार, कौमुदी प्रकाशन.	

वाङ्.मय स्नातक भाग-२

सत्र - ४

संस्कृत साहित्य

पुस्तक - १) श्री मयूर कविकृत सूर्यशतकम् २) काव्य प्रकाश (प्रथमोल्लास)	गुण - लेखी परीक्षा - ८० गुण - लेखी परीक्षा - ८० एकूण गुण - १००
घटक - १ - सूर्यशतकम् श्लोक १ ते २५	
घटक - २ - सूर्यशतकम् श्लोक २६ ते ५०	
घटक - ३ - सूर्यशतकम् श्लोक ५१ ते ७५	
घटक - ४ - सूर्यशतकम् श्लोक ७६ ते समाप्तीपर्यंत	
घटक - ५ कविंची माहिती - (१) कालीदास (२) बाणभट्ट (३) अश्वघोष (४) शुद्रक (५) श्रीहर्ष	

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

प्रश्न १ ला ८ पैकी ५ श्लोकांचा अनुवाद करा	२० गुण
प्रश्न २ रा दीर्घोत्तरी प्रश्न २ पैकी १	१२ गुण
प्रश्न ३ रा ८ पैकी ५ श्लोकांचा अनुवाद करा	२० गुण
प्रश्न ४ था टिपा लिहा ५ पैकी ३	१२ गुण
प्रश्न ५ वा वस्तुनिष्ठ प्रश्न २० पैकी १६	१६ गुण
अन्तर्गत मूल्यमापन—	
१) स्वाध्याय	१० गुण
२) मौखिक	१० गुण

संदर्भ ग्रंथ सूची

- १) श्री मयूर कविकृत सूर्यशतकम् - डॉ.माणिक पाटील, नचिकेत प्रकाशन, नागपूर.
- २) काव्य प्रकाश - प्राचार्य डॉ.निला सोमलवार, कौमुदी प्रकाशन.
- ३) काव्य प्रकाश - डॉ.सत्यव्रत सिंग - चौखम्बा विद्याभवन वारणसी- चौखम्बा विद्याभवन
- ४) संस्कृत साहित्याचा सोपपत्तिक इतिहास- डॉ.विनायक वामन करंबळेकर श्री शारदा प्रकाशन, नागपूर
- ५) संस्कृत साहित्य का इतिहास - डॉ.बळदेव उपाध्याय, चौखम्बा प्रकाशन,

*****

B.A. PART - II
URDU COMPULSORY
SEMESTER - III

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

TEXT PRESCRIBED : SHUA - E ADAB (Part - II)

Edited by : Dr. Mohd. Samiullah, Dr. Roohina Tabassum

Published by: TAFSA Computers, Amravati.

UNITWISE DUSTRIBUTION OF MARKS

UNIT I : (Prose) The following TWO Lessons from Text

ماحولیاتی آلودگی - مذہب اور سیاست

There Shall be FOUR short Answer type Questions out of Eight of 4 marks each

16

UNIT - II (Poetry) The following poems from Text

غزل: سراج اور نگ آبادی - میر تقی میر - غالب

The examinee Shall explain FOUR Couplets out of Eight of 4 marks each

16

UNIT III : (Prose) The following lessons from Text

اردو کا ارتقاء - ایچ بی کی -

There Shall be FOUR short Answer type Questions out of Eight of 4 marks each

16

UNIT IV : (Prose) The following lesson from Text

لال باغ

There Shall be ONE Long Answer type Questions out of TWO of 16 marks.

16

UNIT V : Communication Skill

i) An Essay on general Topic 8 marks

16

ii) Translation of a passage from English to Urdu 8 mark

Internal Assesment based on Syllabus

i) Oral Test carrying 10 marks

ii) Written Test carrying 10 marks

B.A. PART - II
URDU COMPULSORY
SEMESTER - IV

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

TEXT PRESCRIBED : SHUA - E ADAB (Part - II)

Edited by : Dr. Mohd. Samiullah, Dr. Roohina Tabassum

Published by: TAFSA Computers, Amravati.

UNITWISE DUSTRIBUTION OF MARKS

UNIT I : (Prose) The following TWO Lessons from Text

ذرائع ابلاغ کی اہمیت - تعصب

There Shall be FOUR short Answer type Questions out of Eight of 4 marks each

16

UNIT - II (Poetry) The following poems from Text

غزل: حسرت موہانی - جگر مراد آبادی - جاوید اختر

The examinee Shall explain FOUR Couplets out of Eight of 4 marks each

16

UNIT III : (Prose) The following lessons from Text

تلمیحات

There Shall be FOUR short Answer type Questions out of Eight of 4 marks each

16

UNIT IV : (Prose) The following lesson from Text

سیر فرنگ (رومۃ الکبریٰ)

There Shall be ONE Long Answer type Questions out of TWO of 16 marks.

16

UNIT V : Communication Skill

i) An Essay on general Topic 8 marks

16

ii) Translation of a passage from English to Urdu 8 mark

Internal Assesment based on Syllabus

i) Oral Test carrying 10 marks

ii) Written Test carrying 10 marks

B.A. PART - II
URDU LITERATURE
SEMESTTER - III

Time : Three Hours

Max. Marks 80

TEXT PRESCRIBED : 1. (PROSE) IBNUL WAQAT

by : Nazeer Ahmad (Educational Book House, Aligrah)

ابن الوقت: ڈپٹی • یاحمد - (ایجوکیشنل • ہاؤس، علی گڑھ)

2. POETRY : MUSADASE HALI (First Part) by. Khwaja Altaf Husain Hali

مدرس حالی: خواجہ الطاف حسین حالی (پہلا حصہ)

3. History of Urdu Literature (from 1857 to 1914)

UNITWISE DUSTRIBUTION OF MARKS

UNIT I : (Prose) Passages for explanation from Novel IBNUL WAQAT 8 marks each two out of four passages	16
UNIT II : (Poetry) Poetry Passages for explanation 4 marks each Four out of Eight passages	16
UNIT III : (Prose) The examinee Shall Write a Character from Novel One out of Three of 8 marks	8
UNIT IV : (Poetry) The examinee Shall Anwer a ONE Question out of TWO of 8 marks	8
UNIT V : Life and works of poet and Novelist (Long Answer Type)	16
UNIT VI : A long answer question on History of Urdu Literature.	16

Internal Assesment based on Syllabus

- Oral Test carrying 10 marks
- Written Test carrying 10 marks

B.A. PART - II
URDU LITERATURE
SEMESTTER - IV

Time : Three Hours

Max. Marks 80

TEXT PRESCRIBED : 1. (PROSE) UMRAO JAN ADA

by : Mrza Hadi Ruswa (Educational Book House, Aligrah)

امراؤ جان ادا : مرزا ہادی رسوا - (ایجوکیشنل ہاؤس، علی گڑھ)

2. POETRY : MUSADASE HALI (Second Part) by. Khwaja Altaf Husain Hali

مسدس حالی: خواجہ الطاف حسین حالی (دوسرا حصہ)

3. History of Urdu Literature (from 1857 to 1914)

UNITWISE DUSTRIBUTION OF MARKS

UNIT I : (Prose) Passages for explanation from Novel UMRAO JAN ADA 8 marks each two out of four passages	16
UNIT II : (Poetry) Poetry Passages for explanation 4 marks each Four out of Eight passages	16
UNIT III : (Prose) The examinee Shall Write a Character from Novel One out of Three of 8 marks	8
UNIT IV : (Poetry) The examinee Shall Anwer a ONE Question out of TWO of 8 marks	8
UNIT V : Life and works of poet and Novelist (Long Answer Type)	16
UNIT VI : A long answer question on History of Urdu Literature.	16

Internal Assesment based on Syllabus

- Oral Test carrying 10 marks
- Written Test carrying 10 marks

Semester III

B.A.PART - II
PERSIAN LITERATURE

Time: 3 hours

Total Marks : 80

Internal Assesment

Total Marks : 20

Distribution of Marks :

Unit I	Prose	16
Unit II	Poetry	16
Unit III	History Of Persian Literature	16
Unit IV	Rapid Reading	16
Unit V	Grammer	16
	Total	80

The distribution of internal assessment marks shall be as follows.

Home Assignment : 10 Marks

Two Unit Tests: 5 marks each

Unit I : Prose : Following selections from "Hadiqua-e-Farsi" Part II

Published by Advocate B. S. Taji New Town , Badnera

انتخاب از چہار مقالہ

II. Poetry : Following selections from "Hadiqua-e-Farsi" Part I

قصیدہ: منوچہری دامغانی

غزلیات: عرفی شیرازی غزل نمبر ۱، ۲، ۳، ۴

منظومات: محمود خاں افتخار: زارع نسیم شمال: خطاب بہ فرنگیان

III. History of Persian Literature: سبک ہندی

Book Recomendend:

فارسی شاعری کے اسالیب کا مطالعہ

از ڈاکٹر انجم ضیاء الدین تاجی، ڈاکٹر محمد یحییٰ تمیل، اسحاق بیلی کیشتر، پونے

IV. Rapid Reading : Following selections from Hadiqua-e-Farsi Part I

ذکر خواجہ نظام الملک ابوعلی حسن طوسی

V: Grammer : بنیادی قواعد زبان فارسی (فعل مجہول)

Question paper will be set on the following pattern:

Note: Questions will be asked in Persian and answers may be written either in Urdu, Hindi or English.

Q.No.1		
(A)	The students shall have to translate two passages out of three taken from انتخاب از چهارمقاله	16
Q.No.2		
(A)	The students shall have to translation four couplets out of seven couplets to be given from غزلیات عربی شیرازی	8
(B)	The students shall have to translation one sets of couplets out of three sets , each consists of four couplets from قصیده منوچهری، منظومات جدید زارع، خطاب به فرنگیان	8
Q.No.3	16 Multiple Choice Questions based on Unit III i.e. History of Persian Literature.	16
Q.No.4	The students shall have to translate one passage out of two from ذکر خواجه نظام الملک ابوالحسن طوسی	8
	The students shall have to answer one question out of two based on above lesson.	8
Q.No.5	Questions based on grammer of Persian Language.	16

Semester IV

Time: 3 hours

B.A.PART - II
PERSIAN LITERATURE

Total Marks : 80

Internal Assesment

Total Marks : 20

Distribution of Marks :

Unit I	Prose	16
Unit II	Poetry	16
Unit III	History Of Persian Literature	16
Unit IV	Rapid Reading	16
Unit V	Grammer	16

Published By Advocate B.S. Taji New Town, Badnera

داستانہای کوتاه از محمد مجازی - (۱) شکار (۲) مریم و گل (۳) ماه من

II. Poetry : Following selections from "Hadiqua-e-Farsi" Part II

مثنوی: رزم رستم و اسفندیار
غزلیات: نظیری نیشاپوری - غزل نمبر ۱، ۲، ۳
منظومات: لاجوتی: (۱) دختران ہمایوشیج: (۱) منت، دوستان (۲) گل زودرس

III. History of Persian Literature: سبک دور بازگشت

Book Recommended:

فارسی شاعری کے اسالیب کا مطالعہ
از ڈاکٹر انجم ضیاء الدین تاجی، ڈاکٹر محمد نجفی رحیل، اسحاق بیلی کیشتر، پوسنے

IV. Rapid Reading : Following selections from Hadiqua-e-Farsi Part II

سیاحت نامہ ابراہیم بیگ

V: Grammer : قواعد فارسی زبان، مفرد اور مرکب جملے

صنائع بدائع

Question paper will be set on the following pattern:

Note: Questions will be asked in Persian and answers may be written either in Urdu, Hindi or English.

Q.No.1	
(A)	The students shall have to translate two passages out of three taken from داستانہای کوتاه از محمد مجازی: شکار، مریم و گل، ماه من 16
Q.No.2	
(A)	The students shall have to translation four couplets out of seven couplets to be given from غزلیات نظیری نیشاپوری 8
(B)	The students shall have to translation one sets of couplets out of three sets , each consists of four couplets from مثنوی، منظومات جدید 8
Q.No.3	16 Multiple Choice Questions based on Unit III i.e. History of Persian Literature. 16
Q.No.4	A. The students shall have to translate one passage out of two from سیاحت نامہ ابراہیم بیگ 8 B. The students shall have to answer one question out of two based on above lesson. 8
Q.No.5	A. Questions based on grammer of Persian Language. 8 B. Students have to define four rhetorics out of seven 8

Appendix-G

बी.ए.भाग-२
पाली आणि प्राकृत (आवश्यक)
सेमिस्टर-३

वेळ ३ तास		लेखी परीक्षा - ८० अंतर्गत मूल्यमापन -२० एकूण - १००
युनिट-१	मज्झिमनिकाय १) मखादेव सुत्त २) वासेट्ठ सुत्त	१६ गुण
युनिट-२	धम्मपद १) सहस्स वग्ग २) तव्हा वग्गो	१६ गुण
युनिट-३	थेरिगाथा १) पटाचारा थेरी २) रोहिणी थेरी	१६ गुण
युनिट-४	सुत्तनिपात १) मेत्तसुत्त २) पराभवसुत्त	१६ गुण
युनिट-५	१ ते ४ युनिटवरील वस्तुनिष्ठ प्रश्न	१६ गुण

संदर्भ ग्रंथ

- १) मज्झिमनिकायपालि - नालंदा संस्करण, इगतपुरी
- २) थेरीगाथा - डॉ.विमलकिर्ती
- ३) सुत्तनिपात - डॉ. भिक्खू धर्मरक्षित
- ४) धम्मपद - डॉ.आर.जे.वानखडे
- ५) पालि गज्जो पज्जो संग्रहो - डॉ. बंडू शालीक मानवटकर

अंतर्गत मूल्यमापन -

- १) स्वाध्याय-१०
- २) मौखिक - १०

२० गुण

बी.ए.भाग-२
पाली व प्राकृत (आवश्यक)
सेमिस्टर-३

वेळ ३ तास	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	८० गुण
प्रश्न-१	अ) भाषांतर करा (कोणतेही एक) ब) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न-२	अ) संदर्भासह स्पष्टीकरण करा (दोन गाथांचे) ब) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न -३	अ) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक) ब) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न -४	अ, ब - व्याकरण विषयक रूपे लिहा (कोणतेही आठ)	१६ गुण
प्रश्न -५	वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा. (बारा पैकी आठ)	१६ गुण

बी.ए.भाग-२
पाली आणि प्राकृत (आवश्यक)
सेमिस्टर-४

वेळ ३ तास		लेखी परीक्षा - ८० अंतर्गत मूल्यमापन -२० एकूण - १००
युनिट-१	जातक १) जिज्झजातक २) मणिचोर जातक	१६ गुण
युनिट-२	धम्मपद १) मग्गवग्गो २) पण्डितवग्गो	१६ गुण
युनिट-३	थेरगाथा १) मिगजाल थेर २) सोपाक थेर	१६ गुण
युनिट-४	चरियापिटक १) सिविराज चरिय २) अकित्ती चरिय	१६ गुण
युनिट-५	१ ते ४ युनिट वरील वस्तुनिष्ठ प्रश्न	१६ गुण

संदर्भ ग्रंथ

१) जातक	-	नालंदा संस्करण इगतपुरी
२) थेरगाथा	-	डॉ. विमलकिर्ती
३) पालि व्याकरण	-	प्रा.शेषराव मेश्राम
४) धम्मपद	-	डॉ.भदन्त आनंद कौसल्यायन
५) चरियपिटक	-	डॉ.शेषराव मेश्राम
६) पालि गज्जो पज्जो संग्रहो	-	डॉ.बंडू शालीक मानवटकर

अंतर्गत मूल्यमापन -

- ३) स्वाध्याय-१०
४) मौखिक - १०

-----
२० गुण

बी.ए.भाग-२
पाली व प्राकृत (आवश्यक)
सेमिस्टर-४

वेळ ३ तास		८० गुण
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्न-१	अ) भाषांतर करा (दोन पैकी एक) ब) सामान्य प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न-२	अ) संदर्भासह स्पष्टीकरण करा (दोन गाथा सोडवा ब) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न -३	अ) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक) ब) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न -४	अ, ब - व्याकरण विषयक रूपे लिहा (कोणतेही आठ)	१६ गुण
प्रश्न -५	वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा. (१२ पैकी ८)	१६ गुण

*****

बी.ए.भाग-२
पाली आणि प्राकृत (ऐच्छिक)
सेमिस्टर-३

वेळ ३ तास		लेखी परीक्षा - ८० अंतर्गत मूल्यमापन -२० एकूण - १००
युनिट-१	विनयपिटक १) अजपाल जातक २) मुचलिन्द कथा	१६ गुण
युनिट-२	धम्मपद १) पुष्पवग्ग २) बुध्द वग्ग	१६ गुण
युनिट-३	सुत्तनिपात १) धनियसुत्त २) कसिभारद्वाज सुत्त	१६ गुण
युनिट-४	संधी, संधीचे प्रकार	१६ गुण
युनिट-५	१ ते ४ युनिट वरील वस्तुनिष्ठ प्रश्न	१६ गुण
संदर्भ ग्रंथ		
१) विनयपिटक	- नालंदा संस्करण	
२) सुत्तनिपात	- डॉ. विमलकिर्ती	
३) पाली महाव्याकरण	- भिक्षु जगदीश काश्यप	
४) पाली वाङ्मय	- डॉ.रजनी बी गेडाम	
५) पाली व्याकरण	- डॉ. शेषराव मेश्राम	
६) धम्मपद	- डॉ. भदन्त आनंद कौसल्यायन	
अंतर्गत मूल्यमापन -		
७) स्वाध्याय-१०		
८) मौखिक - १०		
-----		
	२० गुण	

बी.ए.भाग-२
पाली व प्राकृत (ऐच्छिक)
सेमिस्टर-३

वेळ ३ तास		८० गुण
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्न-१	अ) भाषांतर करा (दोन पैकी एक) ब) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न-२	अ) संदर्भासह स्पष्टीकरण करा (चार पैकी दोन गाथा) ब) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न -३	अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक) ब) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)	१० गुण ०६ गुण
प्रश्न -४	अ व ब - व्याकरण विषयक रूपे लिहा (कोणतेही आठ)	१६ गुण
प्रश्न -५	वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा. (१२ पैकी ८)	१६ गुण

बी.ए.भाग-२
पाली आणि प्राकृत (ऐच्छिक)
सेमिस्टर-४

वेळ ३ तास		लेखी परीक्षा - ८० अंतर्गत मूल्यमापन -२० एकूण - १००
युनिट-१	मज्झिमनिकाय १) मधुर सुत्त २) जीवकसुत्त	१६ गुण
युनिट-२	सुत्तनिपात १) राहुलसुत्त २) धम्मिकसुत्त	१६ गुण
युनिट-३	थेरगाथा १) सुनित थेर २) अग्गिक भारद्वाज थेर	१६ गुण
युनिट-४	सामान्य माहिती १) प्रथम संगिती २) द्वितीय संगिती ३) तृतीय संगिती	१६ गुण
युनिट-५	जातक, सुत्तनिपात, मज्झिमनिकाय या ग्रंथावरील वस्तुनिष्ठ प्रश्न	१६ गुण

संदर्भ ग्रंथ

- १) सुत्तनिपात - डॉ.विमलकीर्ती
 २) मञ्जिमनिकाय - द्वारिकादास शास्त्री
 ३) सुत्तनिपात - डॉ.सविता मेंडे
 ४) पाली वाङ्मय - डॉ.रजनी बी गोडाम
 ५) पालि साहित्याचा इतिहास - डॉ. मालती साकरे

अंतर्गत मूल्यमापन -

- ६) स्वाध्याय-१०
 ७) मौखिक - १०

२० गुण

बी.ए.भाग-२
 पाली व प्राकृत (ऐच्छिक)
 सेमिस्टर-४

वेळ ३ तास	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	८० गुण
प्रश्न-१	अ) भाषांतर करा (दोन पैकी एक) ब) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न-२	अ) संदर्भासह स्पष्टीकरण करा (दोन गाथांचे) ब) सामान्य प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक)	०८ गुण ०८ गुण
प्रश्न -३	अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (दोन पैकी एक) ब) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)	१० गुण ०६ गुण
प्रश्न -४	अ व ब - व्याकरण विषयक रूपे लिहा (कोणतेही आठ)	१६ गुण
प्रश्न -५	वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा. (१२ पैकी ८)	१६ गुण

*****

Appendix-H

बी.ए.सेमिस्टर -३
 भारतीय संगीत पाठ्यक्रम
 गायन / स्वरवाद्य
 प्रश्नपत्र - ५ (क्रियात्मक)

पूर्णांक - ५०
 बाह्य मूल्यांकन - ३०
 अंतर्गत मूल्यांकन - २०

रागज्ञान

गुण- ३०

- अ) पाठ्यक्रमातील राग -
 i) आसावरी ii) भैरवी iii) वृंदावनी सारंग iv) बिहाग v) मालकंस vi) देस
 ब) वरील पैकी तीन रागात स्वरमालिका (सरगम गीत)
 क) वरील पैकी दोन रागात लक्षणगीते (लक्षणगीते व सरगम गीते यांचे राग वेगवेगळे असावे)
 ड) वरील पैकी सर्व रागात- छोटेख्याल.
 इ) वरील पैकी कोणत्याही दोन रागात २ छोटेख्याल- आलाप.तानांसह.
 फ) खालील पैकी कोणत्याही एका रागात - विलंबित ख्यालाची बंदिश. आवश्यक
 i) यमन, ii) भैरव, iii) भूपाली
 ह) विलंबित ख्यालाचे राग सोडून कोणत्याही एका रागात तराना
 ल) कोणतेही एक लोकगीत
 १) तालज्ञान- खालील तालांची मात्रा-बोल-खंड चिन्हासह माहिती व हातावर टाळी देवून मूळलय व दूगुन लयीमध्ये म्हणण्याची क्षमता
 i) रुपक ii) तीव्रा iii) झपताल iv) सूलताल v) चौताल
 २) 'हार्मोनियम' या वाद्यावर पाठ्यक्रमातील कोणत्याही एका रागात सरगमगीत वाजविणे.

क्रियात्मक अंतर्गत गुण :	अ) प्रात्यक्षिक वही तयार करणे (सादरीकरणप्रमाणे)	-०५ गुण
	ब) घटक / वार्षिक चाचणी परीक्षा	- ०५ गुण
	क) घेतलेला प्रकल्प व त्याचे सादरीकरण (बॅच प्रमाणे)	-१० गुण

एकूण २० गुण

बी.ए.सेमिस्टर -३
भारतीय संगीत पाठ्यक्रम
गायन / स्वरवाद्य

प्रश्नपत्र -६(शास्त्र)

गुण - ५०

- युनिट १ - पाठ्यक्रमातील गीतप्रकार स्वरलिपीबद्ध करणे. १० गुण
युनिट २ - अ) पाठ्यक्रमातील रागांची शास्त्रीय माहिती (आरोह-अवरोह-पकडसहित)लिहा १० गुण
ब) खालील संगीतज्ञांचे जीवन व कार्य लिहा-
i)सदारंग - अदारंग
ii)बैजू - बख्यू
iii)बाबा अल्लाउद्दीन खॉं
iv)उस्ताद अब्दुल करीम खॉं
युनिट ३ -- अ) पाठ्यक्रमातील तालांचा सविस्तर परिचय देऊन मुळलयव दूगुन लयीत लिपीबद्ध करणे
i)त्रिताल ii) केहरवा iii) दादरा iv) एकताल v) रुपक vi) तीव्रा vii) झपताल
viii)सूलताल ix) चौताल १० गुण
ब) 'पं.विष्णु दिगंबर पलुस्कर' ह्यांच्या स्वरलिपी व ताललिपी पध्दतीचे अध्ययन
क) 'व्हायोलीन' या वाद्याचाआकृतिसह परिचय.
युनिट ४ - अ) खालील राग प्रकारांची विस्तृत माहिती लिहा
पूर्वांगवादी-उत्तरांगवादी राग, संधीप्रकाश राग, अर्धदर्शक स्वर, परमेलप्रवेशक राग,
ब) 'तराना व लोकगीत' या गीतप्रकारांची विस्तृत माहिती १० गुण
युनिट ५ - संपूर्ण पाठ्यक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न १० गुण

गुण विभाजन	१) स्वरमालिका	-०४
	२) लक्षणगीत	- ०४
	३) छोटाख्याल	- ०५
	४) विलंबित ख्याल	-०५
	५) लोकगीत	- ०२
	६) तालाभ्यास	- ०५
	७) हार्मोनियम वादन	- ०५

एकूण - ३०

बी.ए.सेमिस्टर -४
भारतीय संगीत पाठ्यक्रम
गायन / स्वरवाद्य

प्रश्नपत्र - ७ (क्रियात्मक)

पूर्णांक - ५०

बाह्य मूल्यांकन - ३०

अंतर्गत मूल्यांकन - २०

३० गुण

१) रागज्ञान

पाठ्यक्रमातील राग -

i) बागेश्री ii) भिमपलासी iii) कामोद iv) केदार v) तिलककामोद

अ) वरील पैकी कोणत्याही दोन रागात सरगमगीत व सर्व रागात छोटेख्याल व (दोन छोटेख्याल आलाप-तानांसह)

ब) पाठ्यक्रमातील वरील पैकी कोणत्याही एका रागात विलंबित ख्यालाची बंदिश

क) बिहाग आणि मालकंस या रागापैकी कोणताही एक विलंबित ख्याल आलाप-तानांसह

ड) पाठ्यक्रमातील कोणत्याही एका रागात धृपद दुगुन चौगुन सह (विलंबित ख्यालाचे राग सोडून)

इ) गझल (कोणतीही एक)

२) तालज्ञान - खालील तालांची मात्रा-बोल-चिन्हांसह माहिती व हातावर टाळी देवून मूळलय व दुगुन, चौगुन म्हणण्याची क्षमता i)त्रिताल, ii) केहरवा, iii)दादरा, iv)एकताल, v)रुपक, vi)तीव्रा, vii)झपताल, viii)सूलताल, ix)चौताल.

३) 'हार्मोनियम' या वाद्यावर राष्ट्रगीत वाजविणे.

क्रियात्मक अंतर्गत गुण : अ) प्रात्यक्षिक वही तयार करणे (सादरीकरणप्रमाणे)

-०५ गुण

ब) घटक / वार्षिक चाचणी परीक्षा

- ०५ गुण

क) घेतलेला प्रकल्प व त्याचे सादरीकरण

-१० गुण

(बॅच प्रमाणे)

एकूण २० गुण

बी.ए.सेमिस्टर -४
भारतीय संगीत पाठ्यक्रम
गायन / स्वरवाद्य
प्रश्नपत्र -८(शास्त्र)

युनिट १ – पाठ्यक्रमातील गीतप्रकार लिपीबद्ध करणे	गुण – ५०
युनिट २ - अ) पाठ्यक्रमातील रागांची शास्त्रीय माहिती (आरोह-अवरोह-पकडसहित) लिहा ब) रागसमयसिद्धान्त – विस्तृत अध्ययन (आकृतिसह)	१० गुण
क) खालील संगीतज्ञांचे जीवन व कार्य – i)गोपालनायक ii)मोगूबाई कुर्डीकर iii) डॉ.एन.राजम iv)पं.रामाश्रयज्ञा (रामरंग)	१० गुण
युनिट ३ –अ) पाठ्यक्रमातील तालांचा सविस्तर परिचय देऊन मूळलय व दुगून , चौगून सह लिपीबद्ध करणे	१० गुण
i)त्रिताल ii) केहरवा iii) दादरा iv) एकताल v) रुपक vi) तीव्रा vii)झपताल viii) सूलताल ix) चौताल. ब) ‘सितार’ या वाद्याचा आकृतिसह परिचय क) ‘पखवाज’ या वाद्याचा आकृतिसह परिचय	१० गुण
युनिट ४ -- अ) भारतीय वाद्य व वर्गीकरणाचा संक्षिप्त अभ्यास ब) मोगलकाळ ते आधुनिक कालखंडातील संगीताचा संक्षिप्त इतिहास क) आविर्भाव- तिरोभाव, नायकी- गायकी, वाग्येयकार, गमक, अतित-अनाघात वतिहाई ह्यांची परिभाषा ड) धृपद व गझल या गीतप्रकारांची माहिती	१० गुण
युनिट ५ -- संपूर्ण पाठ्यक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. गुण विभाजन	१० गुण
१) स्वरमालिका -०३	
२) छोटारख्याल - ०४	
३) विलंबित ख्याल -०५	
४) घृपद -०५	
५) गझल -०३	
६) तालाभ्यास - ०५	
७) हार्मोनियम वादन - ०५	

एकूण – ३०

संदर्भ ग्रंथ सूची

- १) हिन्दुस्थानी संगीत क्रमिक पुस्तक मालिका भाग-५ – पं.वि.ना.भातखंडे, संगीत प्रकाशक कार्यालय, हाथरस
- २) अनुपरागविलस भाग-२ – गंधर्व कुमार , मौज प्रकाशन, मुंबई
- ३) स्वकीया – पं.गुणवंत माधवलाल व्यास , व्यासश्रुती संस्थान,रायपुर.
- ४) शास्त्रीय संगीत के प्रचलीत राग - संस्कार प्रकाशन, ६ / ४०० अभ्युदयनगर, काळा चौक मुंबई
- ५) भावगीतांचे नोटेशन- अशोक सहस्त्रबुध्दे , मनोरमा प्रकाशन, दादर, मुंबई
- ६) संगीत शास्त्र विजयिनी- पं.नारायण मंगरुळकर,
- ७) २२ प्रृति – डॉ.विध्याधर गोपाळ ओक, संस्कार प्रकाशन, मुंबई
- ८) मालनीया गुंद लावोरी – डॉ.विकास कशाळकर, संस्कार प्रकाशन, मुंबई
- ९) रागरचनांजली - आश्वीनी भिडे देशपांडे - राजहंस प्रकाशन, पुणे
- १०) हिन्दुस्थानी म्युझिक - अशोक रानडे , नॅशनल बुक ट्रस्ट, नवी दिल्ली.
- ११) पं.वि.ना.भातखंडे यांचे संगीतशास्त्र आणि बंदिशीची मिमांसा – डॉ.भोजराज चौधरी, मेघा पब्लिकेशन, अमरावती.
- १२) कहत गुनीजन –डॉ.साधना शिलेदार, विजय प्रकाशन, नागपूर.
- १३) भारतीय संगीत (गायन) शास्त्र (सैध्दातिक) – प्रा.सौ.मानिक मेहरे, राघव पब्लिशर्स अँड डीस्ट्रीब्युटर नागपूर.
- १४) बंदिशीच्या बंदिशी – पं.देवीदासपंत काळे गुरुजी प्रा.सौ.कमल भोंडे, अमरावती.
- १५) नादकमल रचनाकार- प्रा.सौ.कमल मु भोंडे- मुरलीधर अ. भोंडे, अमरावती.
- १६) भारतीय संगीतातील दोन सदारंग - अदारंग, डॉ.स्मिता पतंजलि मादुस्कर, सुतीती पब्लिशर्स,पुणे
- १७) सदारंगाच्या बंदिशी एक अध्ययन- प्रा.डॉ.सौ.वर्षा ध कुळकर्णी, प्रा.धनंजय कुळकर्णी, यवतमाळ.
- १८) संगीतकार उस्ताद अब्दुल करीम खॉ. – डॉ.जयंत खोत, के एल.पचौरी प्रकाशन, गाझियाबाद.
- १९) अभिनव गितांजलि भाग-१,४ व ५ – पं.रामाश्रय ज्ञा, संगीत सदन इलाहाबाद